

Österåkers kommun
Utbildningsförvaltningen

Datum: 2019 09 30

Ärende/nr: FGN 2019/0092

Reviderad plan för utbyggnad av nya förskolor och skolor 2019-2030

Innehållsförteckning

1. Bakgrund, syfte	2
2. Nuläge och prognos	2
2.1 Planberedskap	3
3. Befolkningsprognos 1-5 år (förskola)	4
3.1 Utveckling inom kommunens olika delområden	6
3.2 Befolkningsprognos 1-5 år	15
3.3 Sammanfattning - lokalbehov förskola	17
4. Befolkningsprognos 6-15 år (förskoleklass och grundskola, F-9)	18
5. Befolkningsprognos 6-12 år (förskoleklass och grundskola, F-6)	19
5.1 Utveckling inom kommunens olika delområden	20
5.2 Befolkningsprognos 6-12 år	29
5.3 Sammanfattning - lokalbehov grundskola F-6	31
6. Befolkningsprognos 13-15 år (högstadiet)	32
6.1 . Sammanfattning - lokalbehov grundskola 7-9	33
7. Osäkerhetsfaktorer och konsekvenser	34
Bilaga 1. Prognossäkerhet	35

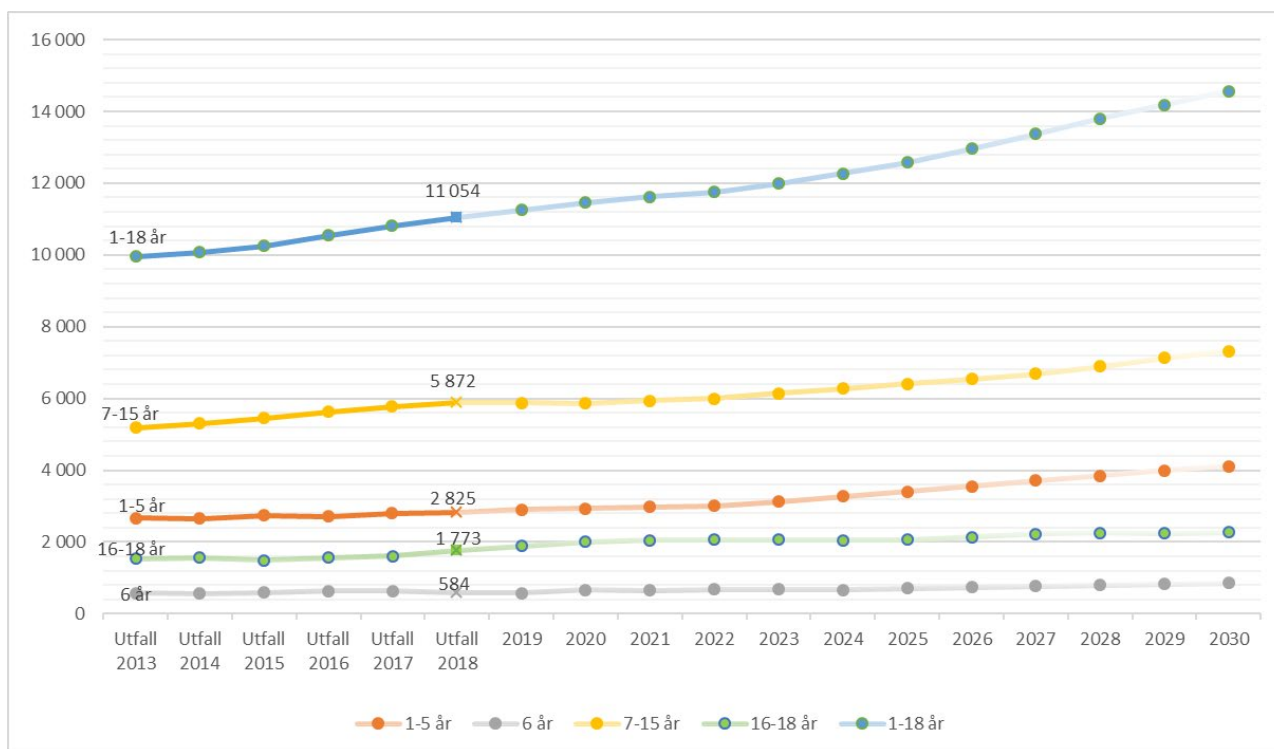
I. Bakgrund, syfte

Övergripande plan för utbyggnad av förskolor och skolor i Österåkers kommun har 2016 och 2017 tagits fram i samverkan mellan utbildningsförvaltningen, ekonomienheten och samhällsbyggnadsförvaltningen. Planen utgör underlag för Kommunstyrelsens beslut om utbyggnad. Planen har bl.a. koppling till befolkningsprognoser, plan för bostadsbyggande och pågående och kommande detaljplanering. 2019 har föreliggande revidering av planen tagits fram utifrån aktuell befolkningsprognos och andra kända faktorer som påverkar utvecklingen i kommunen.

2. Nuläge och prognos

I åldersgruppen 1 – 18 år, som är den övergripande planens målgrupp beräknas en ökning med omkring 3 500 personer fram till 2030.

Diagram 1: Antal barn 1 – 18 år, utfall år 2013-2018 samt befolkningsprognos 2019-2030

Tabell 1: Antal barn 1 – 18 år, utfall år 2013-2018 samt befolkningsprognos 2019-2030

Ålder	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1-5 år	2 673	2 646	2 721	2 716	2 799	2 825	2 906	2 931	2 974	3 013	3 123	3 265	3 408	3 558	3 707	3 853	3 986	4 109
6 år	571	559	595	634	634	584	578	658	654	683	673	669	706	737	768	798	829	858
7-15 år	5 192	5 292	5 455	5 615	5 771	5 872	5 874	5 862	5 934	5 991	6 138	6 280	6 410	6 539	6 683	6 898	7 132	7 326
16-18 år	1 527	1 569	1 484	1 560	1 608	1 773	1 891	2 002	2 052	2 068	2 060	2 056	2 057	2 131	2 219	2 248	2 235	2 274
1-18 år	9 963	10 066	10 255	10 525	10 812	11 054	11 250	11 454	11 615	11 754	11 994	12 270	12 582	12 964	13 377	13 797	14 182	14 565

Under planperioden t o m 2030 samt fram till 2040 kommer en stor del av kommunens utveckling att ske i centrala Åkersberga, Kanalstaden och västerut längs Roslagsbanans stationslägen samt på Näshalvön. Vidare sker en utveckling i skärgården, främst Ljusterö, och i tidigare fritidshusområden såsom i Svinninge.

Befolkningsprognosen för Österåkers kommun sträcker sig från 2019 fram till 2030. Prognosen utgår ifrån befolkningen uppdelad på kön och ålder i ettårsklasser med utgångspunkt vid det senaste årsskiftet 2018-12-31. Vidare bygger prognosen på antaganden om hur befolkningen flyttar, föds och dör baserat på de senaste årens utveckling för kommunen och omvärlden. Ett viktigt underlag för befolkningsprognosen är också det antagande som samhällsbyggnadsförvaltningen gör kring antal färdigställda bostäder under prognosperioden.

Osäkerhet i befolkningsprognoser är generellt störst för de åldersgrupper som inte är födda när prognosen görs. Betydande osäkerhet finns även för unga vuxna, där flyttbenägenheten är stor.

2.1 Planberedskap

Flera faktorer påverkar tidsplan för verksamhetsstart i nya förskolor och skolor. Tidigt i planprocessen för nya bostäder ska behov av förskolor och skolor utredas. Om en fördjupad översiktsplan eller program tas fram för ett område ska behovet beskrivas och förslag på nya förskole- och skolor redovisas. I detaljplaner ska lämplig lokalisering och tillräckliga ytor säkerställas och genomförandet beskrivas.

Idag finns detaljplaner, som har vunnit laga kraft eller som är under upprättande, med byggrätter för förskolor och skolor både på privata och kommunala fastigheter. Under respektive område i dokumentet anges färdiga detaljplaner och pågående planarbete i området.

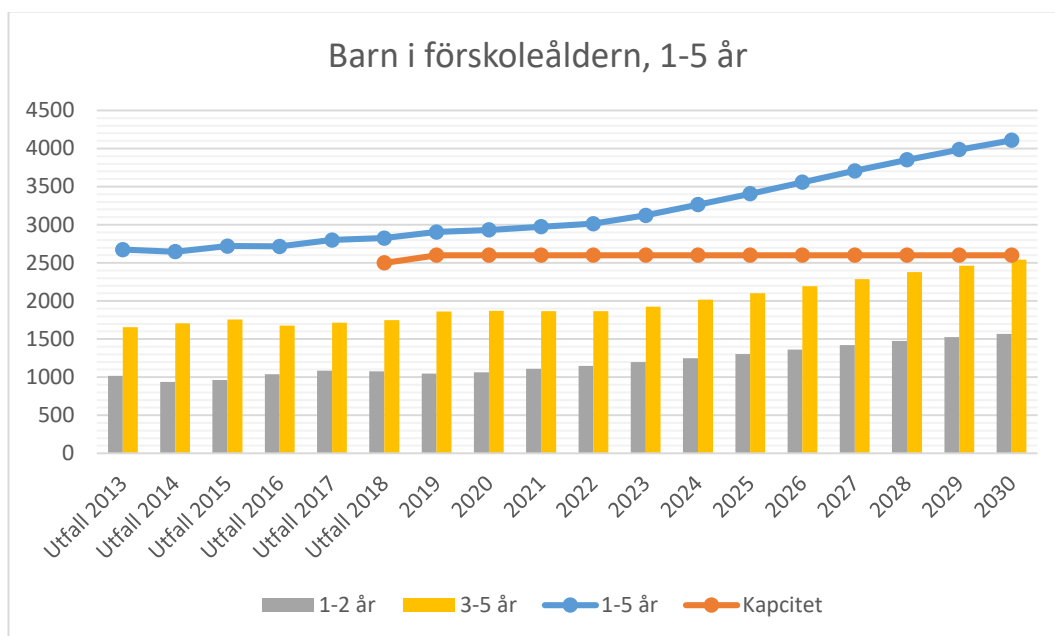
3. Befolkningsprognos 1-5 år (förskola)

I Österåkers kommun bor i dag cirka 2 800 barn i förskoleåldern. På kort sikt fram till 2023 väntas denna grupp öka med ungefär 300 barn. Från 2023 väntas en årlig ökning med 100-150 barn. På längre sikt väntas gruppen öka mer och prognosen för 2030 är 4 100 barn i förskoleåldern. Det är en ökning med ungefär 1 300 barn eller 45 procent jämfört med idag.

Fördelningen mellan barn i åldern 1-2 år respektive 3-5 år är knappt 40 procent yngre barn och drygt 60 procent 3-5 åriga barn. Fördelningen väntas följa samma mönster under hela prognosperioden.

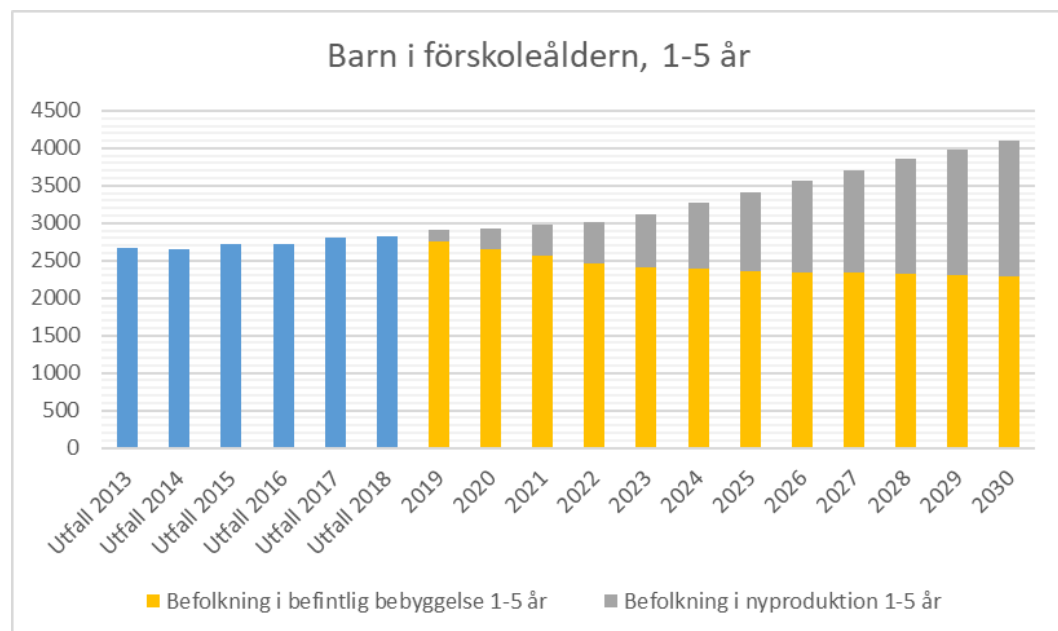
Kapaciteten i förskola är i dag ca 2 600 platser inkluderat ca 135 platser i familjedaghem. Beläggingsgraden i förskolan är 85 procent (Skolverket 2018), vilket också bör beaktas när det gäller lokalbehovet. I diagrammet nedan framgår ökning av antal barn 1-5 år t o m 2030 och nuvarande kapacitet i förskola/pedagogisk omsorg.

Diagram 2: Antal barn 1 – 5 år, utfall år 2013-2018, befolkningsprognos 2019-2030, kapacitet i befintlig verksamhet 2019.

Under prognosperioden förväntas inflyttning av många unga familjer i barnafödande ålder och med barn i förskoleåldern i nyetablerade bostäder. I diagram 3 nedan framgår antalet barn åldern 1-5 år de senaste sex åren samt hur befolkningen prognosticeras fram till 2030 uppdelat efter befolkning i befintlig bebyggelse och befolkning i nyproduktion. Befolkning i nyproduktion visas genom den grå delen av stapeln i diagrammet. 2030 väntas 44 procent av barnen i förskoleåldern bo i nyetablerade bostäder. Utan planerad nybyggnation minskar antalet barn successivt under perioden, vilket visar på det starka sambandet mellan bostadsbyggande och befolkningsutveckling.

Diagram 3: Antal barn 1 – 5 år, utfall år 2013-2018 samt befolkningsprognos 2019-2030, prognos uppdelad efter barn i befintlig bebyggelse respektive nyproduktion

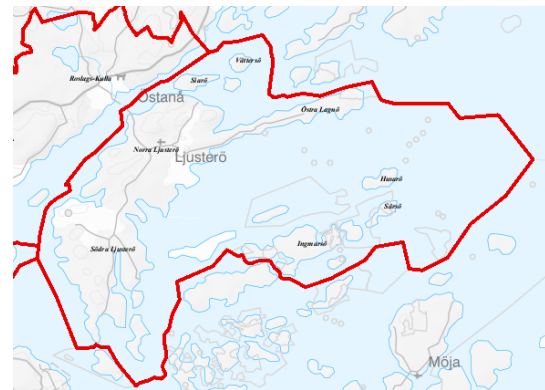

3.1 Utveckling inom kommunens olika delområden

I följande avsnitt kommenteras befolkningsutveckling för barn i åldern 1-5 år. Diagrammen i avsnitten visar däremot en behovsprognos för förskola där 90 procent av barnen beräknas gå i förskola. Kapacitet i diagrammet visar befintlig verksamhet.

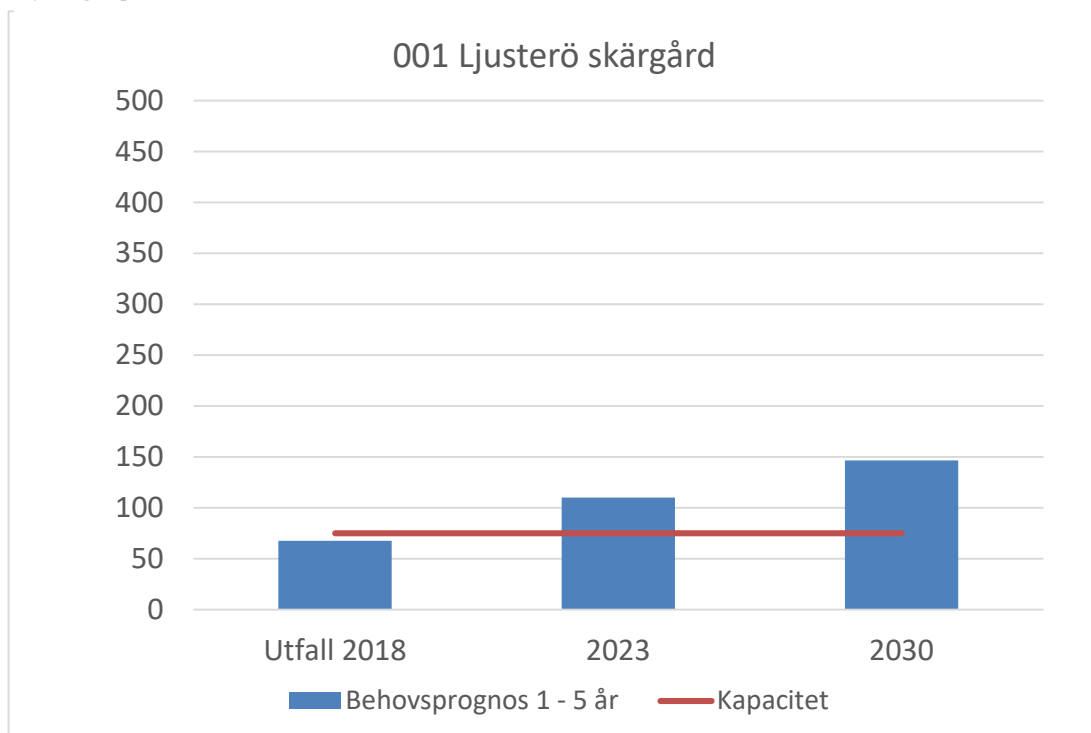
001 Ljusterö skärgård

Antalet barn i åldern 1-5 år är 75 till antalet. På kort sikt väntas antalet barn i området öka med ett 50-tal fram till 2023. Ökningen är framförallt kopplat till styckebyggnationer och utbyggnad av Västansjö. 2030 väntas antalet barn vara 140, vilket nästan är en fördubbling jämfört med utfallet 2018. År 2030 beräknas ungefär hälften av barnen bo i bostäder som ännu inte byggts.

Behovsprognosen visar ett ytterligare behov 2023.

Diagram 4: Behovsprognos, 2018, 2023 och 2030, prognostiserad befolkning med nyttjandegrad om 90 procent, befintlig kapacitet 2019.

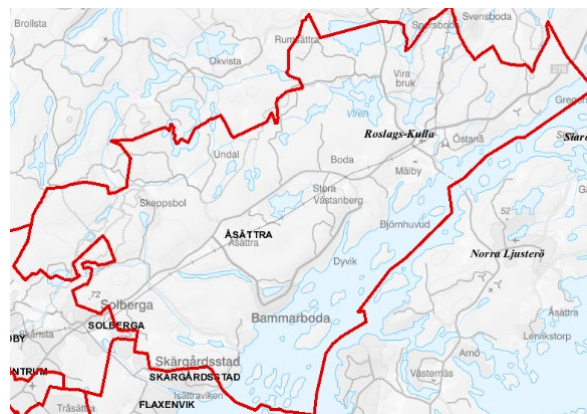
Kapacitet i befintlig verksamhet : cirka 75 platser

Detaljplaner som vunnit laga kraft:

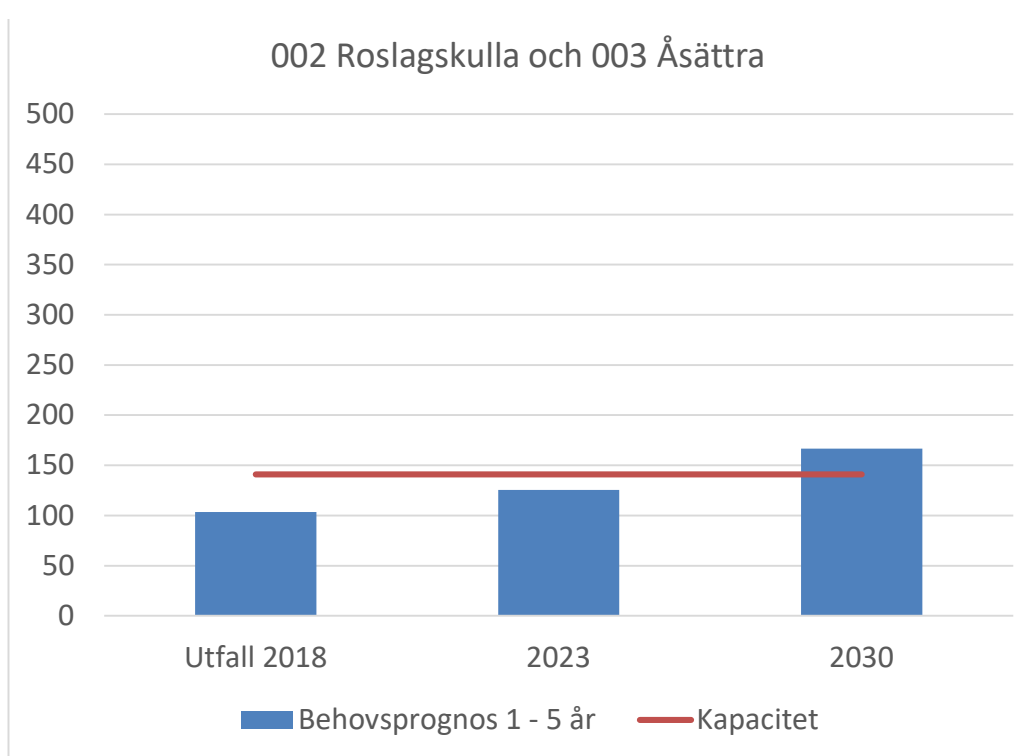
Västansjö – en förskola, privat mark

002 Roslagskulla och 003 Åsättra

I *Roslagskulla och Åsättra* bor det i slutet av 2018 drygt 100 barn i förskoleåldern vilket beräknas öka till 140 barn år 2023 och ytterligare ett 50-tal barn fram till 2030. Utvecklingen i *Roslagskulla och Åsättra* påverkas av utbyggnad kring Östanå, Ektorps gård samt styckebyggnationer. Vid 2030 väntas ungefär 40 procent av barnen i förskoleåldern bo i nyetablering. Behovsprognosen visar ett ytterligare behov 2030 än dagens kapacitet.

Diagram 5: Behovsprognos, 2018, 2023 och 2030, prognostiserad befolkning med nyttjandegrad om 90 procent, befintlig kapacitet 2019.

Kapacitet i befintlig verksamhet : ca 140 platser

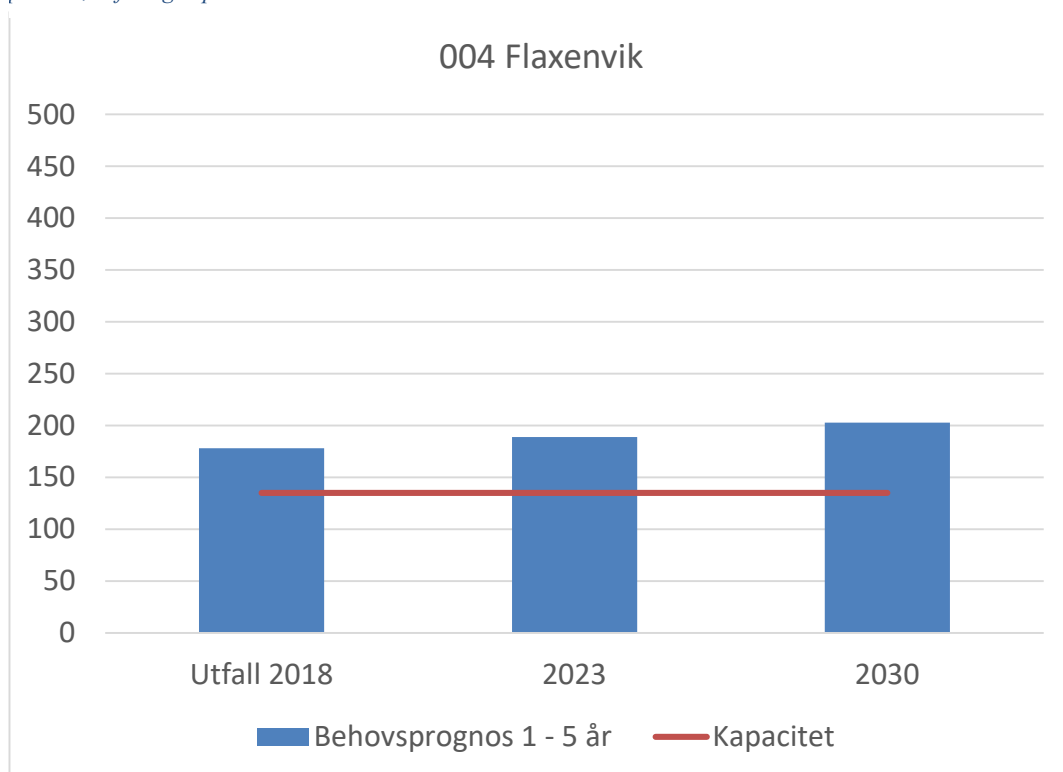
004 Flaxenvik

I *Flaxenvik* väntas en svag ökning av barnantalet jämfört med idag, från ungefär 200 till 225 barn 2030. Det är främst utbyggnaden kring Valsjöskogen och styckebyggnader som har påverkan på prognosen. Vid prognosperioden slut väntas ungefär 180 barn bo i befintligt bostadsbestånd och 45 i nybyggda bostäder.

Behovsprognosen visar en brist på platser inom närområdet.

Diagram 6: Behovsprognos, 2018, 2023 och 2030, prognostiserad befolkning med nyttjandegrad om 90 procent, befintlig kapacitet 2019.

Kapacitet i befintlig verksamhet : ca 135 platser

Detaljplan som vunnit laga kraft:

Valsjöskogen – en förskola, kommunal mark.

Översiktlig strategisk planering på längre sikt:

I förnyelseområdena Brevik, Lervik och Flaxenvik.

005 Smedby och 006 Skånsta

Smedby och Skånsta är ett av två områden i kommunen där barn i förskoleåldern väntas minska under prognosperioden, från ca 550 till ca 450 barn. Minskningen sker på kort sikt fram till 2023 för att därefter ligga stabilt på ungefär 450 barn fram till 2030. Endast 11 procent av barnen 2030 beräknas bo i nybyggda bostäder.

Behovsprognosen visar en utveckling som går mot balans på kort och lång sikt.

Kapacitet i befintlig verksamhet: ca

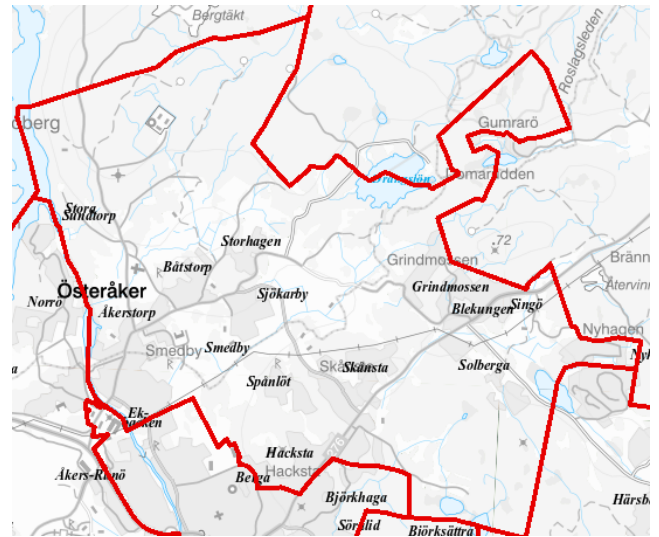
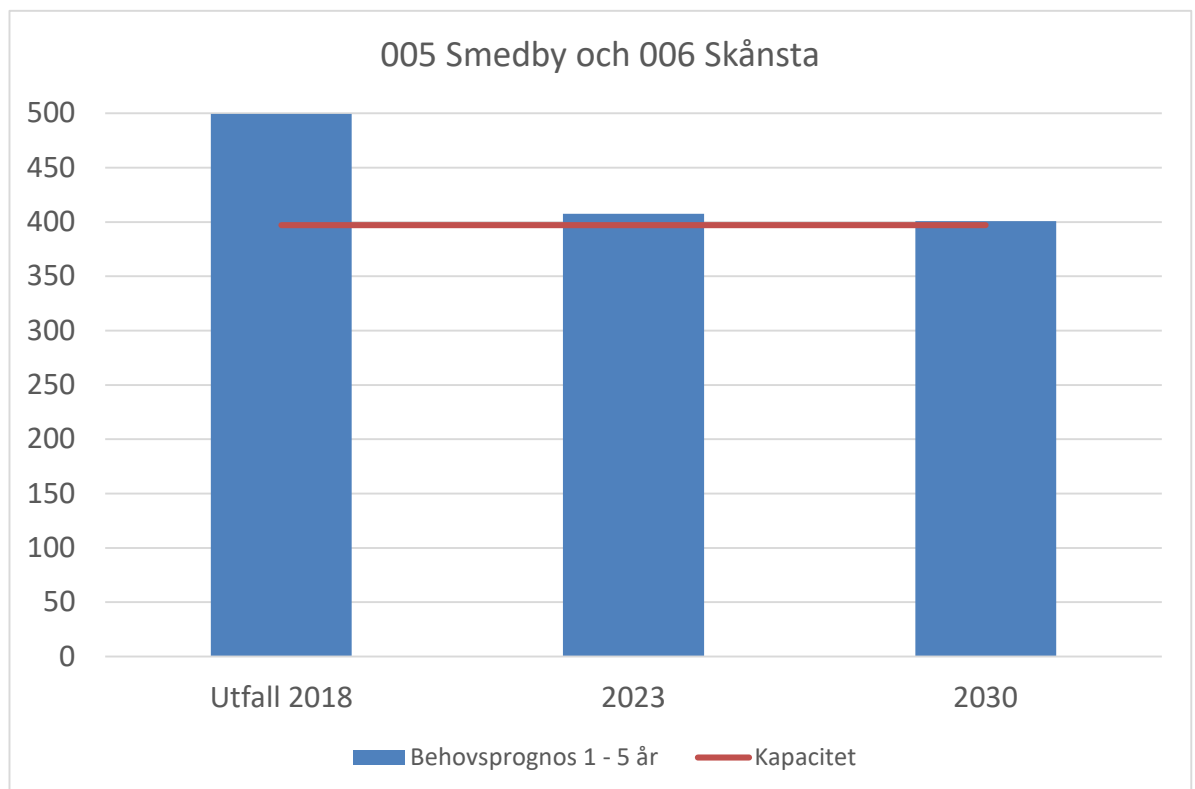

Diagram 7: Behovsprognos, 2018, 2023 och 2030, prognostiserad befolkning med nyttjandegrad om 90 procent, befintlig kapacitet 2019.

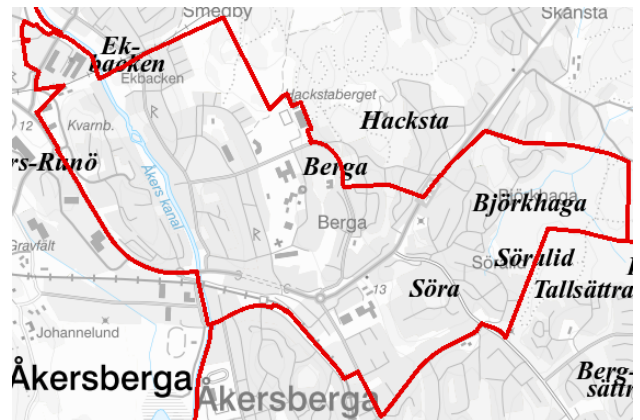
400 platser

Pågående programarbete:

Inom programområdet för centrala Åkersberga pågår översyn av behov och lokalisering av nya förskolor. Delar av området, t ex Hacksta, ingår i denna översyn.

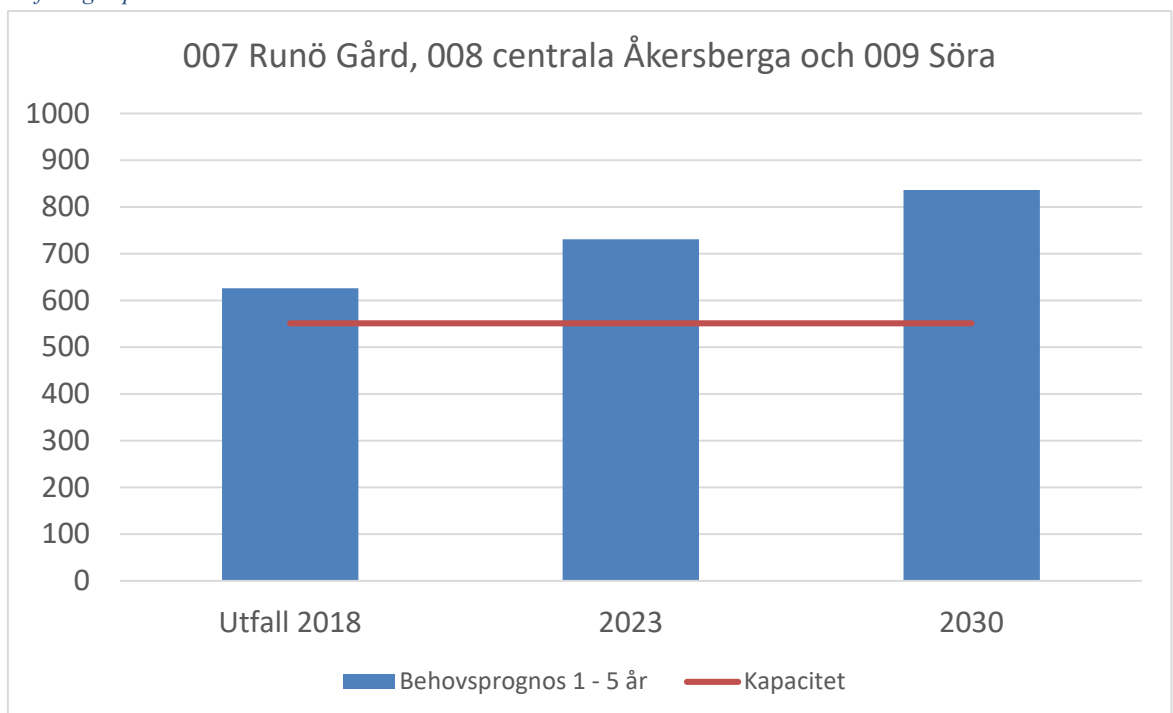
007 Runö Gård, 008 centrala Åkersberga och 009 Söra

I Runö Gård, centrala Åkersberga och Söra bor det i slutet av 2018 ungefär 700 barn. På kort sikt väntas barnen öka med över 100 barn och är ett av de områden där antalet barn ökar mest fram till 2023. På längre sikt väntas antalet förskolebarn i Runö Gård, centrala Åkersberga och Söra öka till drygt 900 barn. Inom området sker omfördelning, en minskning i Söra och Runö Gård men kompenseras av stor ökning i central delarna av Åkersberga. Vid 2030 väntas 600 barn bo i befintlig bebyggelse och drygt 300 barn i bostäder som ännu inte byggts.

Behovsprognosen visar en brist på förskoleplatser inom närområdet 2018 och framöver, givet planerad utbyggnad.

Diagram 8: Behovsprognos, 2018, 2023 och 2030, prognostiserad befolkning med nyttjandegrad om 90 procent, befintlig kapacitet 2019.

Kapacitet i befintlig verksamhet: ca 550 platser

Detaljplan som vunnit laga kraft: Björkhaga – en förskola, kommunal mark

Pågående programarbeten: Behov och lokalisering av nya förskolor inom området utreds inom ramen för pågående programarbete för centrala Åkersberga och kommande detaljplaner.

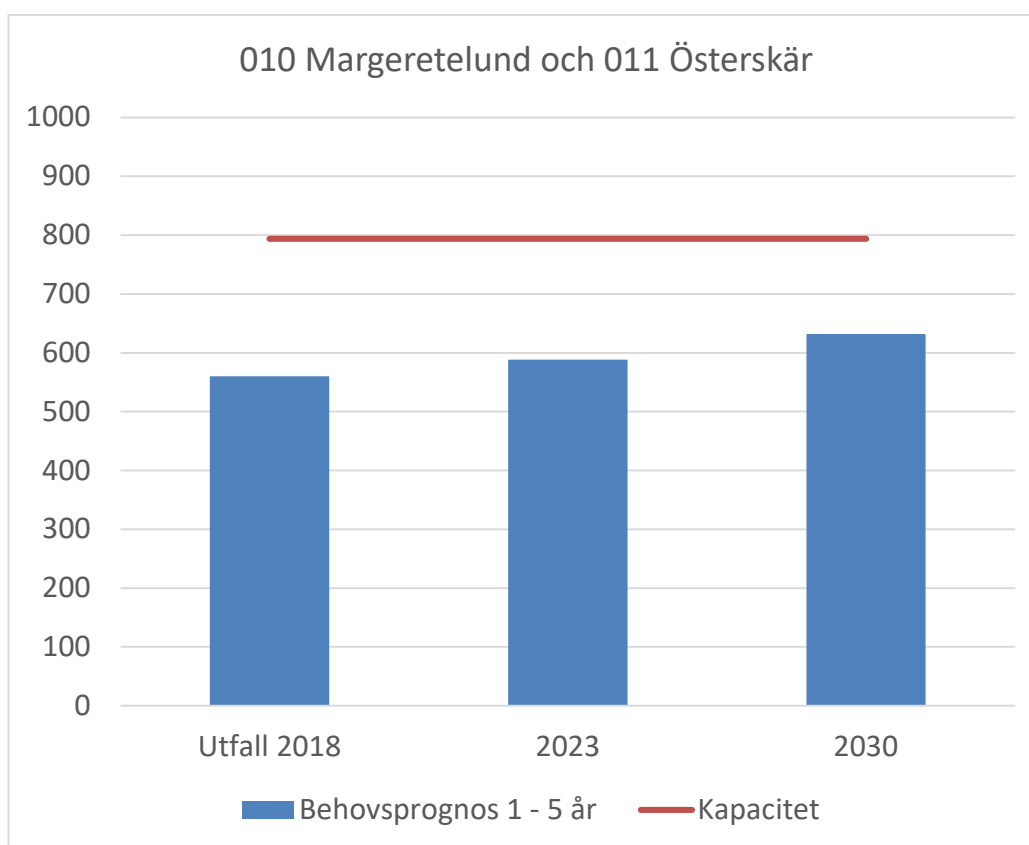
010 Margretelund och 011 Österskär

I *Margretelund och Österskär* bor det drygt 600 barn 2018. På kort sikt fram till 2023 väntas barnen i förskoleåldern öka med ett 30-tal barn för att sedan öka ytterligare till ca 700 vid år 2030. Av dessa 700 barn väntas 100 bo i nybyggda bostäder. Prognosen påverkas bland annat av utbyggnad kring Valsjöskogen.

Behovsprognosen visar ett överskott av platser inom närområdet liksom framöver.

Diagram 9: Behovsprognos, 2018, 2023 och 2030, prognostiserad befolkning med nyttjandegrad om 90 procent, befintlig kapacitet 2019.

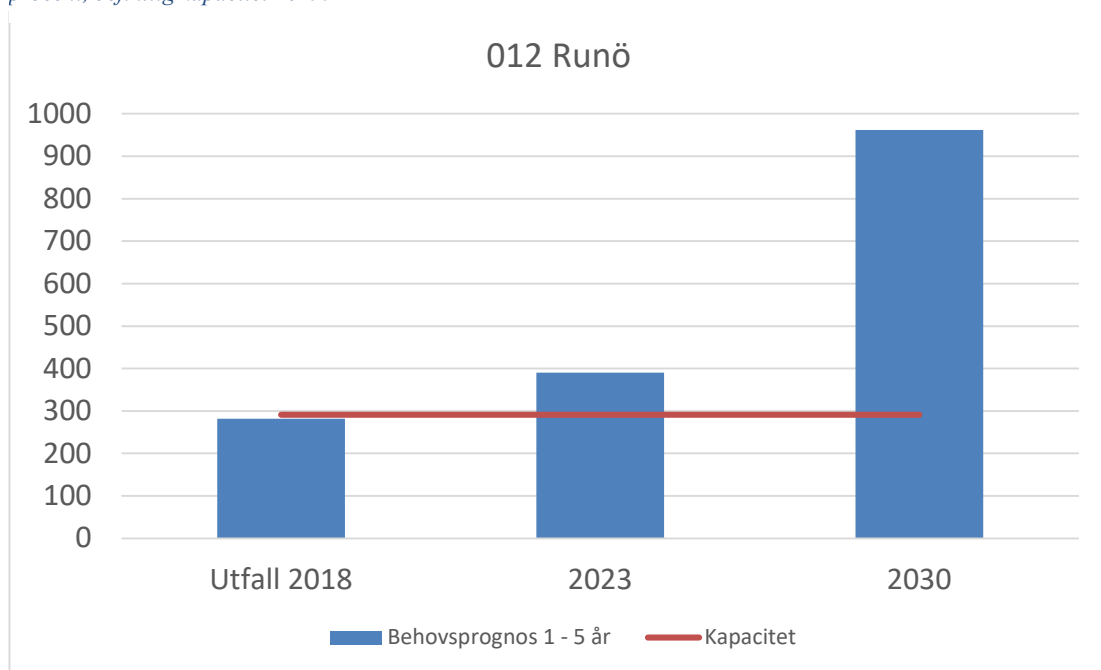
Kapacitet i befintlig verksamhet: ca 800 platser
Inga pågående planarbeten.

012 Runö

I Runö bor det vid slutet av 2018 drygt 300 barn. På längre sikt fram till 2030 väntas en stor ökning av antal barn i Runö. Det ökade barnantalet är kopplat till utbyggnaden av Hagby äng och Kulle, Täljöviken, Näs gård samt västra Kanalstaden. Prognosen uppskattar drygt 1 000 förskolebarn 2030 jämfört med dagens 300. Av Runös befolkning väntas över 80 procent av barnen 2030 bo i nyetablerade bostäder. Sker inte nyetablering minskar istället antalet barn i förskoleåldern till under 200 barn 2030. Behovsprognosen visar på ett underskott av platser 2023 och 2030 givet utbyggnad av området.

Diagram 10: Behovsprognos, 2018, 2023 och 2030, prognostiserad befolkning med nyttjandegrad om 90 procent, befintlig kapacitet 2019.

Kapacitet i befintlig verksamhet: ca 300 platser

Pågående detaljplanläggning:

Näsängen – två förskolor
 Hagby äng och kulle (Hagby 1:5 och
 Husby 2:112) Två – tre förskolor

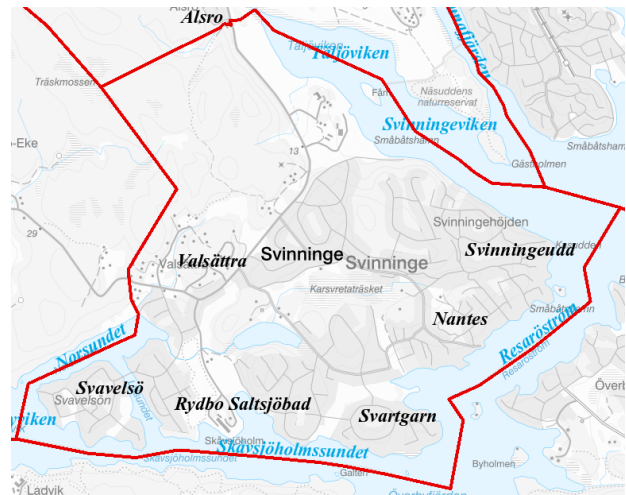
Västra Kanalstaden – ej specificerat
 antal förskolor
 Täljö 2:8 – en förskola

Pågående programarbeten: Täljö/Gottsunda – behov och lokalisering av nya förskolor och skolor utreds inom ramen för pågående programarbete och kommande detaljplaner.

Översiktlig strategisk planering på längre sikt: Områden intill Roslagsbanan så som Åkers-Runö samt i förnyelseområdena Stava, Säby och Norrö.

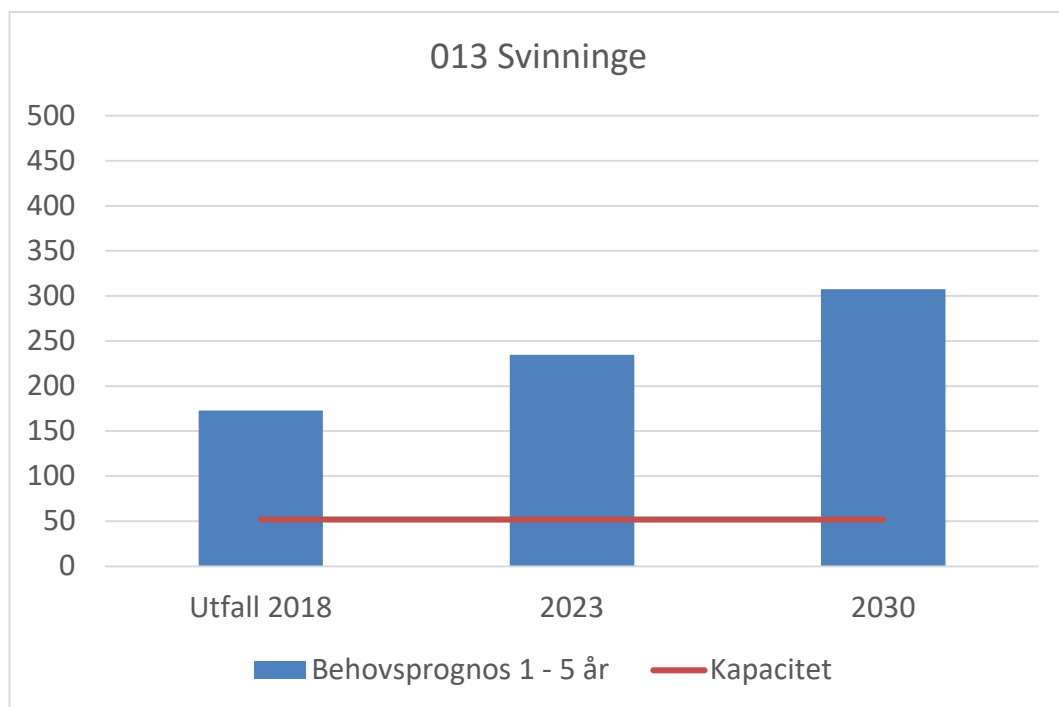
013 Svinninge

I *Svinninge* bor det idag ungefär 200 barn i förskoleåldern. Fram till 2023 prognosticeras en ökning om ett 70-tal barn i förskoleåldern. 2030 väntas det bo knappt 350 förskolebarn i området. I *Svinninge* är ökningen kopplat till utbyggnad av bland annat Skåvsjöholm, Valsättra, Björnhammar, Boda Gård, Hästängsudd samt styckebyggnationer. Vid 2030 beräknas ungefär 130 barn bo i befintlig bebyggelse och drygt 200 i nyetablering.

Behovsprognosen visar en brist på förskoleplatser inom närområdet.

Diagram 11: Behovsprognos, 2018, 2023 och 2030, prognostiserad befolkning med nyttjandegrad om 90 procent, befintlig kapacitet 2019.

Kapacitet i befintlig verksamhet: ca 50 platser

Detaljplaner som vunnit laga kraft:
 Björnkärsvägen – en förskola, kommunal mark
 Hästängsudd – en förskola, kommunal mark

Pågående detaljplanläggning:
 Skåvsjöholm etapp 1, – en förskola
 Björnhammar – en förskola

014 Ullna Rydbo

I *Ullna-Rydbo* finns i slutet av 2018 ett knappt 60-tal barn i förskoleåldern. En minskning till 40 barn väntas på kort sikt fram till 2023.

Vid 2030 väntas det finnas ett 50-tal barn i området.

Behovsprognosen visar ett överskott av platser i närområdet.

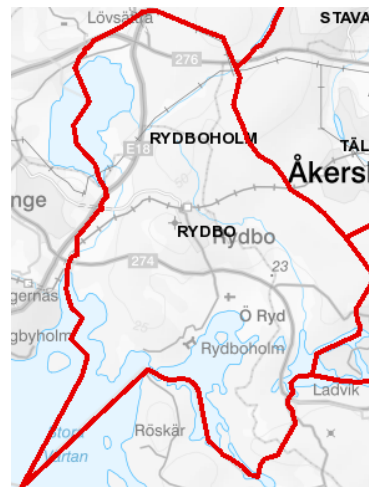
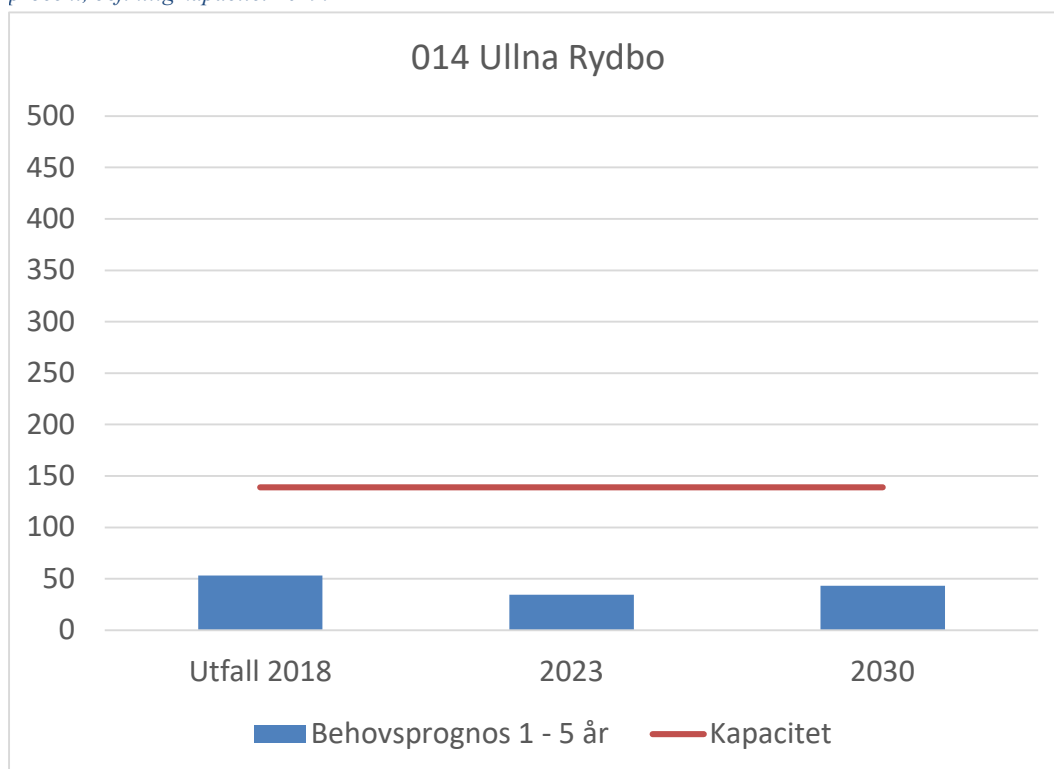

Diagram 12: Behovsprognos, 2018, 2023 och 2030, prognostiserad befolkning med nyttjandegrad om 90 procent, befintlig kapacitet 2019.

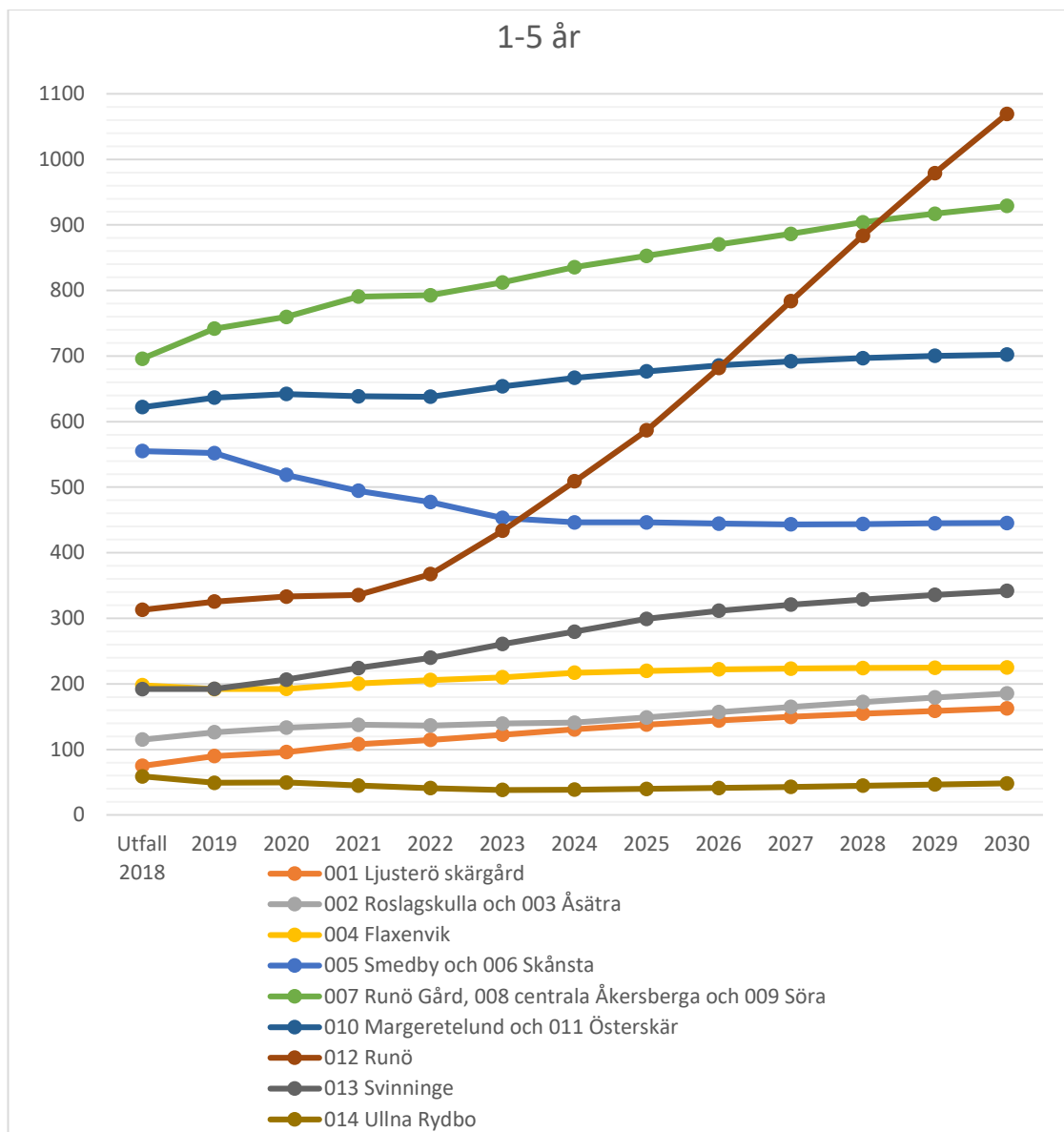
Kapacitet i befintlig verksamhet: ca 140 platser

Översiktlig strategisk planering på längre sikt: Områden intill Roslagsbanan.

3.2 Befolkningsprognos 1-5 år

I diagrammet nedan visas befolkningsprognosen i åldern 1 – 5 år per område t om 2030. Den största ökningen sker i Runö samt i Runögård, centrala Åkersberga och Söra, och i Svinninge. I tabell 2 på nästa sida framgår andel barn i befintlig bebyggelse och i nybyggnation enligt prognos, vilket ytterligare förtydligar sambandet mellan befolkningsutvecklingen och bostadsbyggnadsprognosen.

Diagram 13: Befolkningsutveckling barn 1-5 år per område utfall 2018 samt prognos 2019-2030

Tabell 2: Befolkningsutveckling 1 – 5 år i befintlig bebyggelse samt nybyggnation, utfall 2018 samt prognos prognosår 2030.

	Utfall 2018, 1-5 år	Prognos 2030, 1-5 år	varav befolkning i befintlig bebyggelse år 2030	varav befolkning i nyproduktion år 2030	Befolkning i nyproduktion 2030 i %	Ökning mellan 2018 och 2030
001 Ljusterö skärgård	75	163	79	83	51%	88
002 Roslagskulla och 003 Åsättra	115	185	106	80	43%	70
004 Flaxenvik	198	225	181	44	20%	27
005 Smedby och 006 Skånsta	555	445	395	50	11%	-110
007 Runö Gård, 008 centrala Åkersberga och 009 Söra	696	929	602	327	35%	233
010 Margeretelund och 011 Österskär	622	702	593	109	16%	80
012 Runö	313	1069	174	895	84%	756
013 Svinninge	192	342	129	213	62%	150
014 Ullna Rydbo	59	48	35	13	27%	-11
Totalsumma	2825	4109	2294	1814	44%	1284

Tabell 3: Behovsprognos, dvs befolkningsprognos med en beläggningsgrad i förskola om 90 procent.

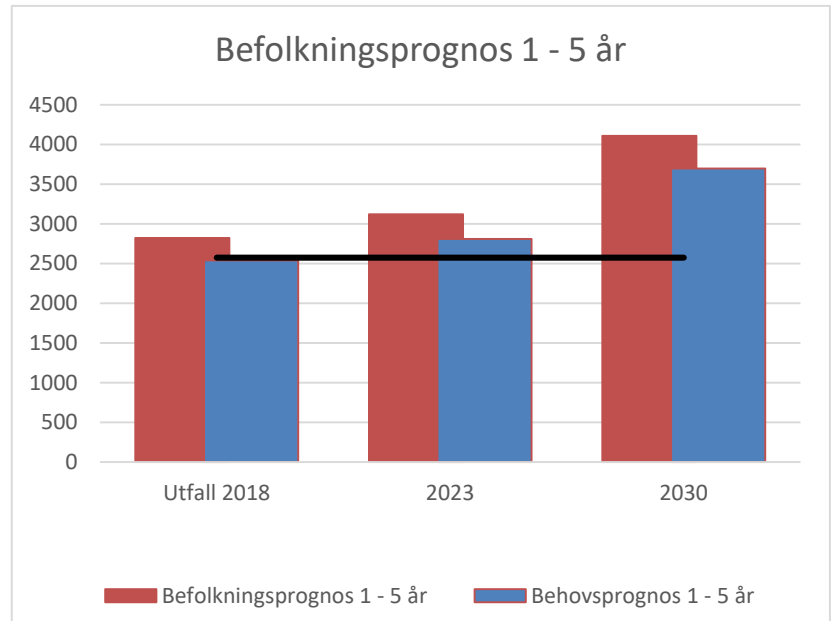
Behovsprognos	Utfall 2018 - 10 procent, 1-5 år	Prognos 2030, -10 procent, 1-5 år	Ökning mellan 2018 och 2030
001 Ljusterö skärgård	68	147	79
002 Roslagskulla och 003 Åsättra	104	167	63
004 Flaxenvik	178	203	24
005 Smedby och 006 Skånsta	500	401	-99
007 Runö Gård, 008 centrala Åkersberga och 009 Söra	626	836	210
010 Margeretelund och 011 Österskär	560	632	72
012 Runö	282	962	680
013 Svinninge	173	308	135
014 Ullna Rydbo	53	43	-10
Totalsumma	2 543	3 698	1 156

3.3 Sammanfattning - lokalbehov förskola

Bedömningen av lokalbehov i förskola utgår från en schabloniserad kapacitet för ca 100 barn per ny förskolenhet. I verkligheten varierar kapaciteten naturligtvis mellan enheterna. Enligt Skolverket var nyttjandegraden 86 procent 2018.

I behovsprognoserna har nyttjandegraden beräknas till 90 % för att ta höjd för inflyttning och ökad efterfrågan.

På kort sikt fram till 2023 väntas behovet öka med 250 platser för i åldersgruppen 1-5 år, vilket motsvarar 2-3 nya förskolor.

På längre sikt väntas en kraftigare ökning av antal barn och 2030 beräknas det finnas 1300 fler barn i förskoleåldern i kommunen, vilket skulle innebära ett behov av 1 150 platser jämfört med 2018.

Mellan 2023-2030 är det stora nyetableringsområden som väntas stå klara som tex. Hagby Äng och Kulle. Även inom centrala delarna och Svinninge förväntas en stor ökning av antal barn. Under denna period är behovet 7 – 8 nya förskolor. Sammantaget behövs under prognosperioden 10 – 11 nya förskolor i kommunen.

Det bör beaktas att lokalprognosen förutom bostadsbyggande är beroende av de befintliga fastigheternas skick, giltiga bygglov och eventuella förändringar i det befintliga utbudet. En kartläggning av förskolor i kommunen pågår för att säkerställa prognoserna och identifiera behov av åtgärder i det befintliga beståndet.

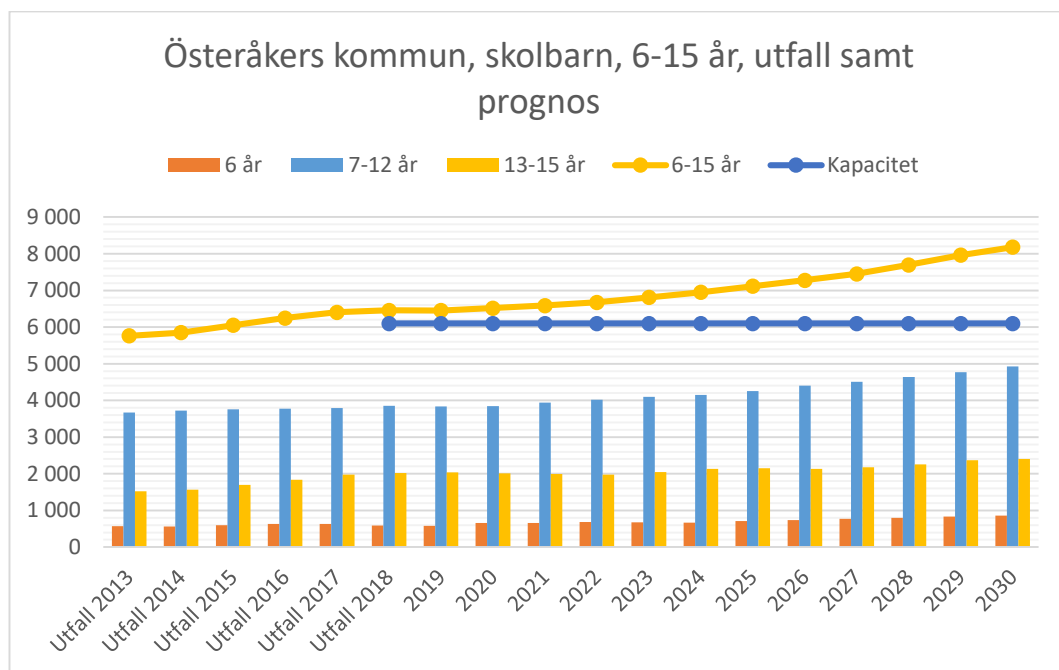
Det bör också beaktas att det i förskolorna finns barn från flera olika områden, dvs inte bara barn som är bosatta i närområdet. Bedömning av lokalisering av nya förskolor bör därför göras utifrån en analys av var barnen bor och var de går i förskola.

4. Befolkningsprognos 6-15 år (förskoleklass och grundskola, F-9)

Vid slutet av 2018 fanns drygt 6 450 folkbokförda barn i åldern 6-15 år i kommunen. Under de senaste fem åren har antalet barn i åldern 6-15 år ökat med ungefär 700 barn. Under 2019 väntas ingen ökning i åldersgruppen 6-15 år.

Fram till 2023 väntas åldersgruppen 6-15 år ha ökat med 350 barn jämfört med idag. Därefter prognosticeras en ökning med mellan 150 till 250 barn per år t o m 2030 till knappt 8 200 barn, vilket är 1 700 fler än 2018. I diagrammet nedan framgår utvecklingen i åldersgruppen 6 – 15 år och kapacitet i befintliga verksamheter. Med beaktande att ca 14 procent av eleverna går i skolor utanför kommunen (Skolverket 2016-2018) täcks behovet av platser inom grundskolan till och med läsåret 2022/23 utifrån befolkningsprognosen. Sambandet med bostadsbyggande är starkt även i grundskolan.

Diagram 14: Befolkningsprognos 6 – 15 år Österåkers kommun t o m 2030 och befintlig kapacitet(2019).

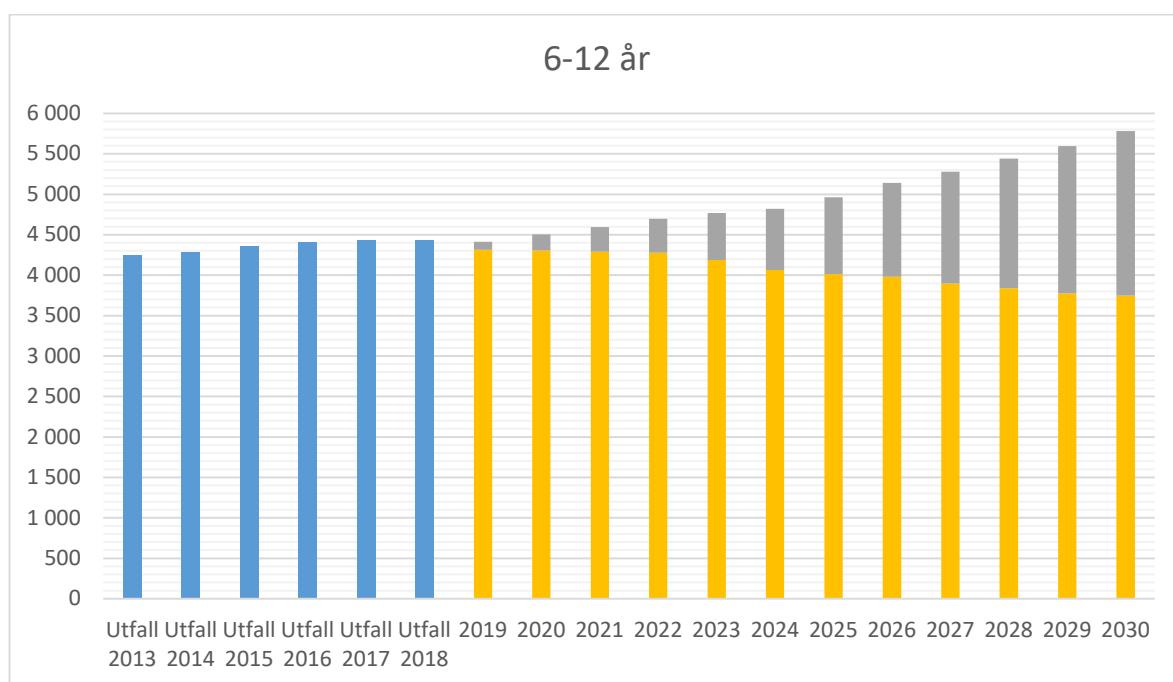
För de lägre årskurserna bedöms det som mer prioriterat med en skola nära hemmet än för högstadiet, där rörligheten är större. För att få en mer detaljerad prognos över lokalbehovet i grundskolan, har vi i följande avsnitt delat upp prognosen i årskurs F - 6 (6 – 12 år) och årskurs 7 – 9 (13 – 15 år). I skolor med årskurs F – 9 har en uppskattning gjorts av fördelning mellan årskurserna utifrån faktisk beläggning, vilket kan variera utifrån efterfrågan.

5. Befolkningsprognos 6-12 år (förskoleklass och grundskola, F-6)

I Österåkers kommun finns i slutet av 2018 ungefär 4 400 folkbokförda barn i åldern 6-12 år. Under de senaste fem åren har gruppen ökat med ungefär 200 barn. De kommande fem åren väntas åldersgruppen öka med ungefär 330 barn. Vid 2030 prognosticeras en ökning med 1 400 barn jämfört med 2018, från 4 400 till 5 800 barn. En tredjedel av barnen förväntas då bo i nyproduktion.

Under 2019 väntas marginellt färre barn i 6-12 års ålder för att sedan öka kontinuerligt under hela prognosperioden. I diagrammet nedan framgår att lokalprognosen är starkt beroende av nybyggnation, de grå staplarna visar antal barn i åldersgruppen i nybyggnation och de gula staplarna visar barn i befintlig byggnation.

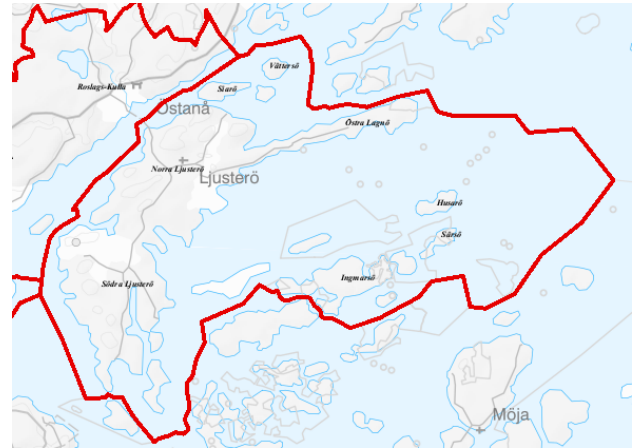
Diagram 15: Antal barn 6 – 12 år, utfall år 2013-2018 samt befolkningsprognos 2019-2030, prognos uppdelad efter barn i befintlig bebyggelse respektive nyproduktion

5.1 Utveckling inom kommunens olika delområden

001 Ljusterö skärgård

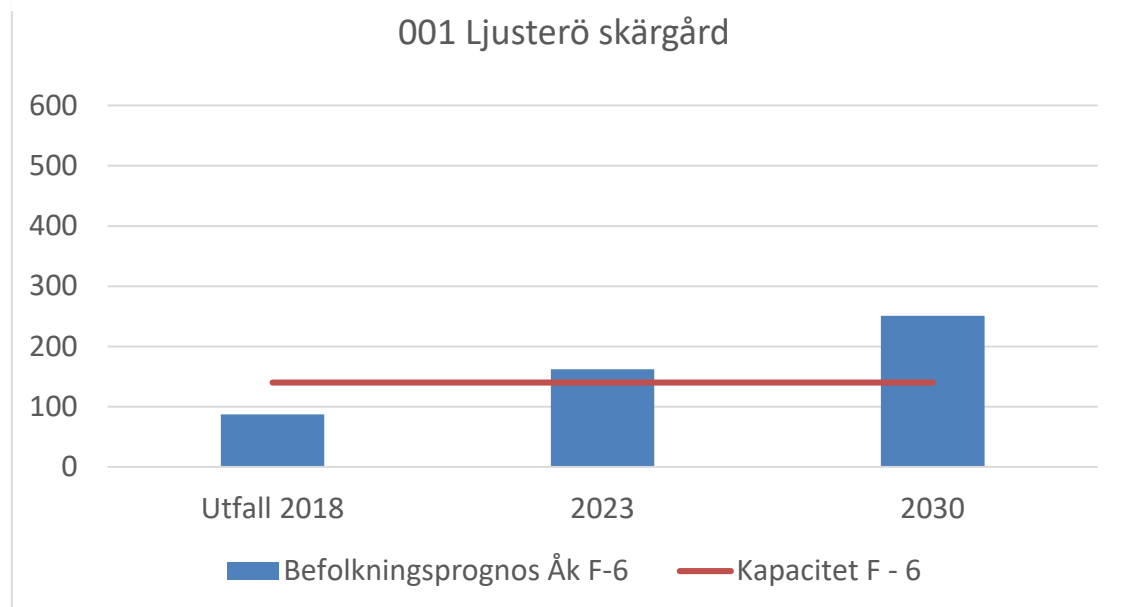
I Ljusterö skärgård bor det i slutet av 2018 knappt 90 barn i åldern 6-12 år. På kort sikt väntas åldersgruppen öka till 160 och 2030 förväntas det finnas 240 barn i åldersgruppen i området. Ungefär hälften av barnen väntas då bo i nyproducerade bostäder. På Ljusterö är ökningen framförallt kopplat till styckebyggnationer och utbyggnad av Västansjö.

Kapacitet i befintlig skola: Skolan har totalt ca 220 platser F – 9. I

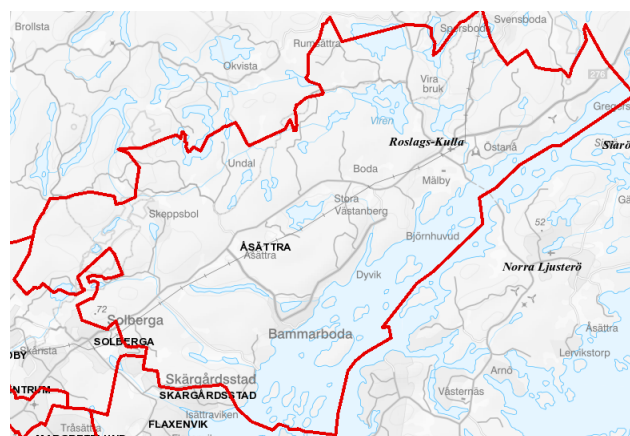
behovsprognosen har ett antagande gjorts om ca 140 platser i åk F-6, med möjlighet till utökning beroende på beläggning i högstadiet.

Diagram 16: Utfall 2018 och befolkningsprognos 2023 och 2030 samt befintlig kapacitet 2019.

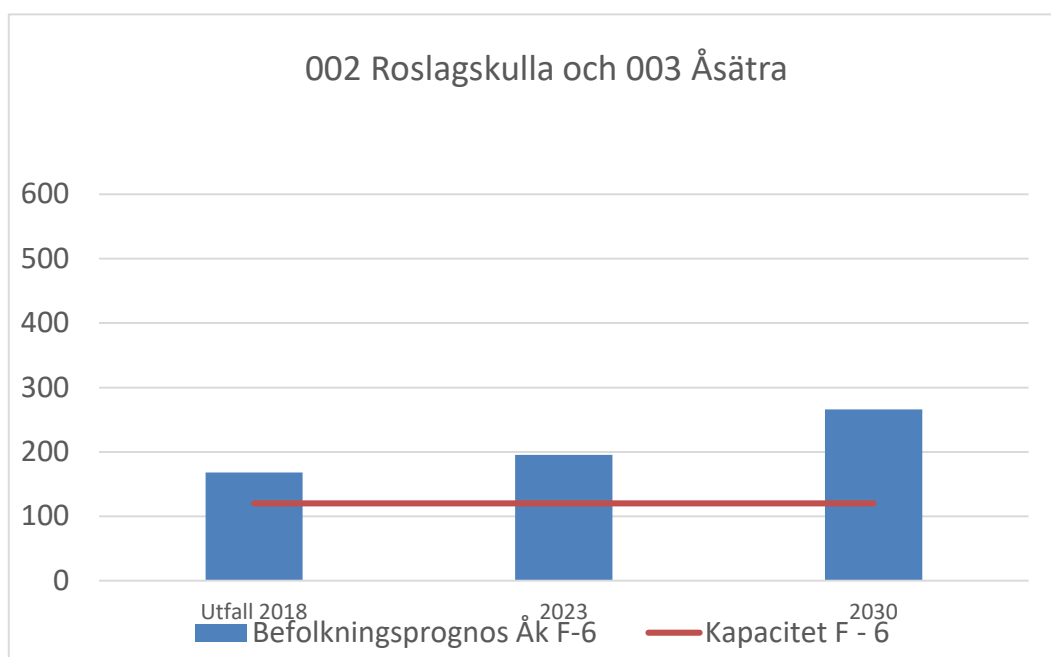
002 Roslagskulla och 003 Åsättra

I *Roslagskulla och Åsättra* bor det knappt 170 barn i åldern 6-12 år vid slutet av 2018. Det kommande fem åren väntas antalet barn öka till ungefär 200. Vid 2030 prognosticeras ungefär 270 barn, vilket är 100 fler jämfört med 2018. Vid 2030 bor uppskattningsvis 35 procent av barnen i byggnationer som ännu inte finns. Utvecklingen i *Roslagskulla och Åsättra* påverkas av utbyggnad kring Östanå och Ektorps Gård samt styckebyggnationer.

Kapacitet i befintlig skola: ca 120 platser i åk F – 6. Kapaciteten nyttjas inte i alla årskurser. Beläggning ca 80 elever Ht 2019.

Diagram 17: Utfall 2018 och befolkningsprognos 2023 och 2030 samt befintlig kapacitet 2019.

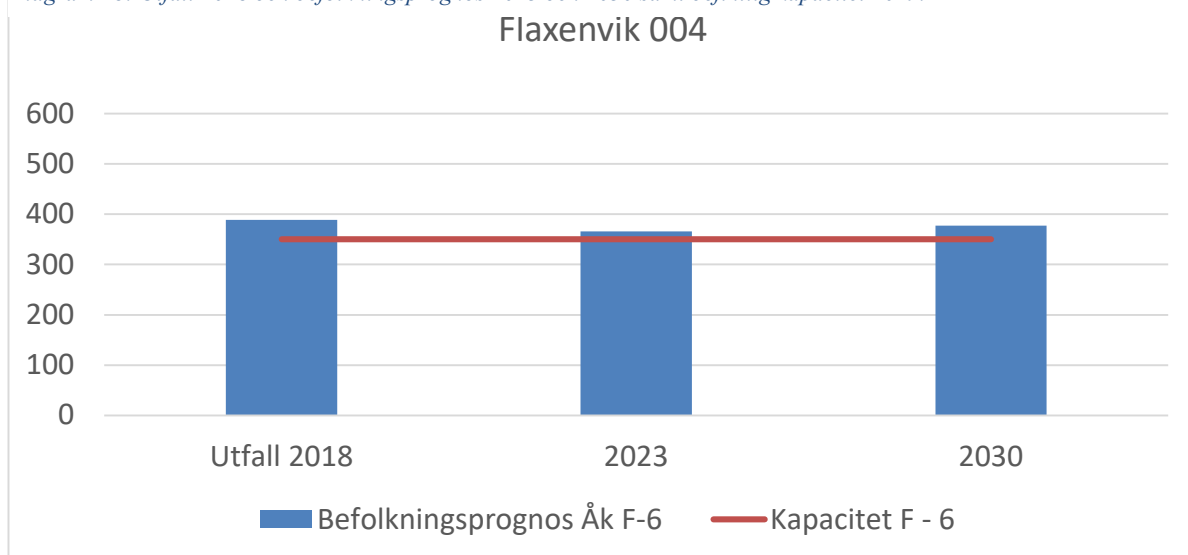
004 Flaxenvik

I *Flaxenvik* bor det knappt 400 barn i 6-12 års ålder. Under prognosperioden väntas barnen i åldern 6-12 år minska i antal och variera mellan ungefär, 350 och 390 barn. Det är framförallt utbyggnad kring Valsjöskogen men även styckebyggnationer som har påverkan på prognosen. 2030 väntas 19 procent av barnen 6-12 år bo i nyetablerade bostäder.

Kapacitet i befintlig skola: ca 350 platser vilket täcker behovet

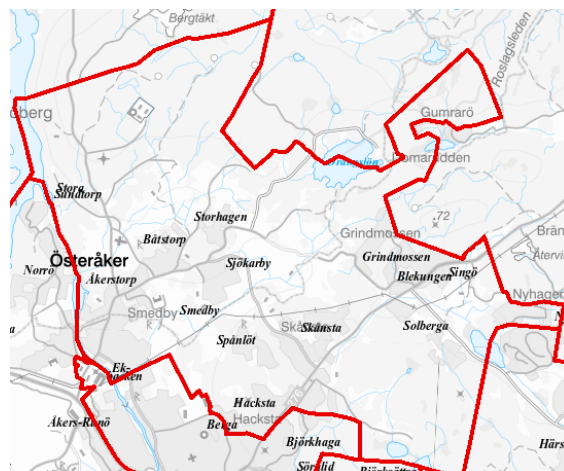

Diagram 18: Utfall 2018 och befolkningsprognos 2023 och 2030 samt befintlig kapacitet 2019.

005 Smedby och 006 Skånsta

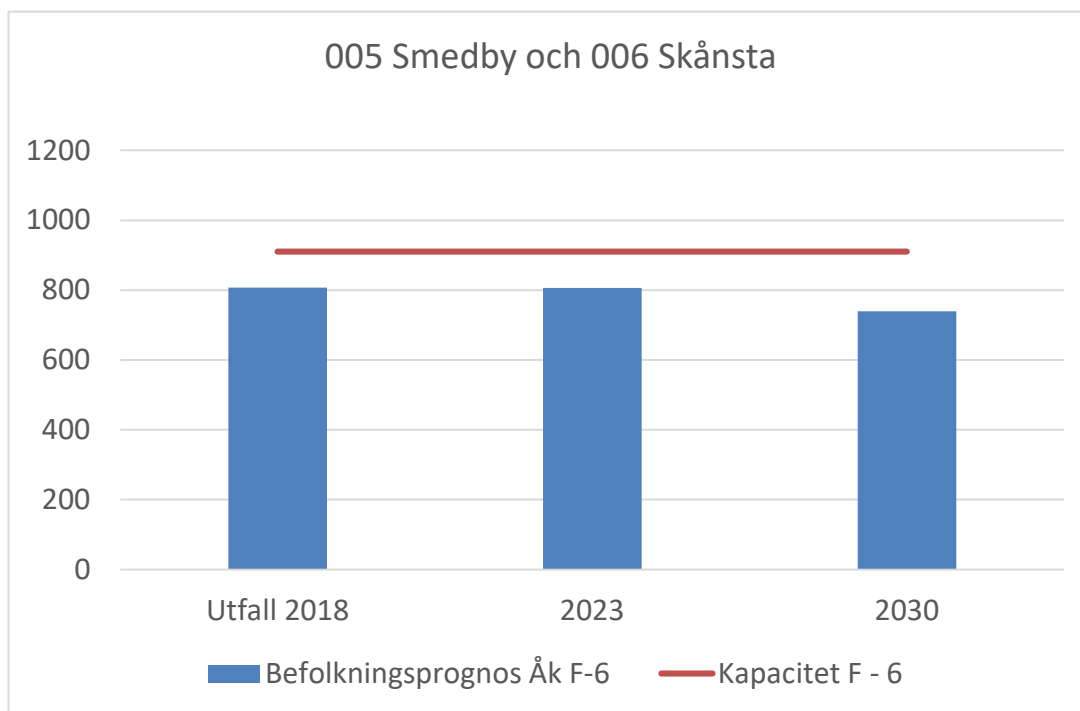
I *Smedby och Skånsta* bor det ungefär 800 barn i 6-12 års ålder. På kort sikt fram till 2023 väntas ingen förändring. Efter 2023 väntas en liten minskning av barnen och 2030 prognosticeras 740 barn i området. I prognosen ingår utbyggnad av bland annat Östra stenhagen, Vagnslidret, Storhagens gård och Ektorpe. Vid 2030 beräknas 7 procent av barnen bo i bostäder som byggts under prognosperioden.

Kapacitet i befintliga skolor i området:

ca 900 platser, vilket innebär ett överskott av platser i området.

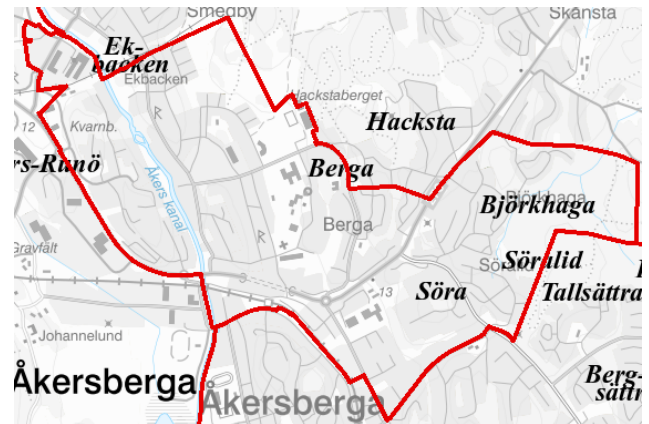
Diagram 19: Utfall 2018 och befolkningsprognos 2023 och 2030 samt befintlig kapacitet 2019.

007 Runö Gård, 008 centrala Åkersberga och 009 Söra

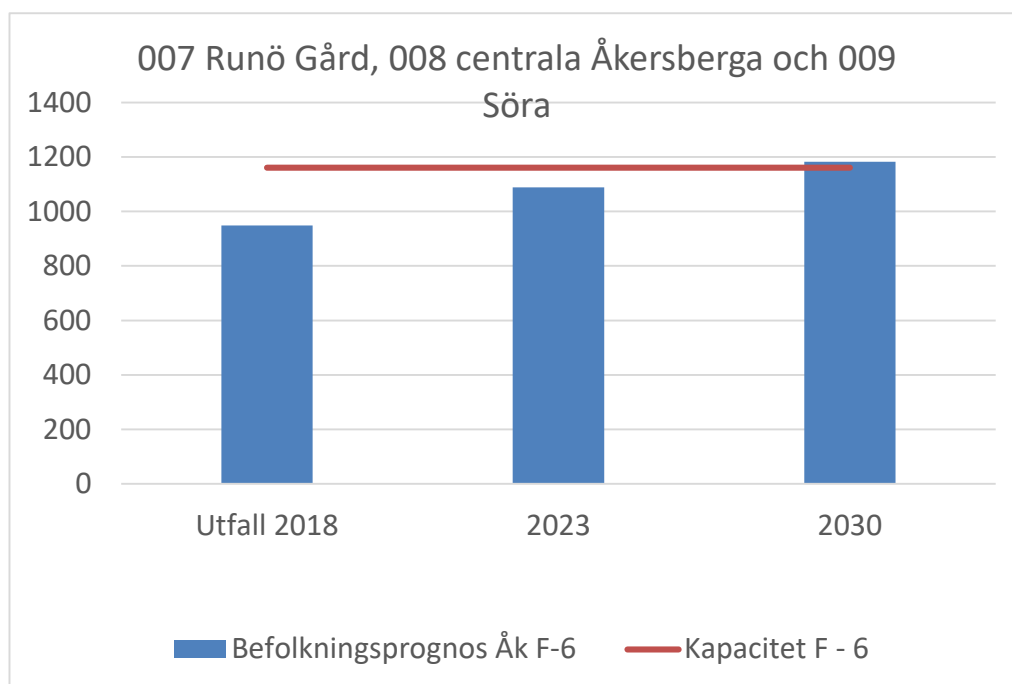
I detta område är bor det 950 barn vid slutet av 2018. På kort sikt fram till 2023 väntas antalet barn öka med ungefär 140. Totalt prognosticeras en ökning till ca 1200 barn 2030 och 24 procent av barnen väntas då bo i bostäder som byggs under prognosperioden. Byggs det inga bostäder i området under perioden väntas barnantalet istället vara omkring 900 barn dvs. en minskning mot dagens antal.

Utbyggnad som har bäring på prognosen är till exempel Norrgårdshöjden, utveckling av centrumområdet och Röllingby södra.

Kapacitet i befintliga skolor : ca 1150 platser, dvs. ett överskott i området.

Diagram 20: Utfall 2018 och befolkningsprognos 2023 och 2030 samt befintlig kapacitet 2019.

010 Margeretelund och 011 Österskär

I *Margeretelund och Österskär* väntas en minskning av antalet barn i grundskoleåldern under prognosperioden, från ca 1 250 barn till ungefär 1 100 barn redan 2023. Samma nivå eller strax över prognostiseras därefter fram till 2030.

I prognosen har nyetableringar i form av bl. a. utbyggnad omvandling av styckebyggnationer och utbyggnad kring Valsjöskogen påverkan på prognosen. Vid 2030 väntas 15 procent av barnen bo i nybyggnation.

Kapacitet i befintliga skolor : ca 1150 platser, på längre sikt väntas ett överskott i området.

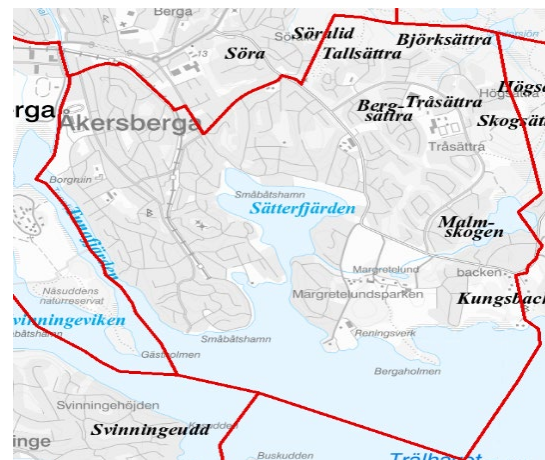
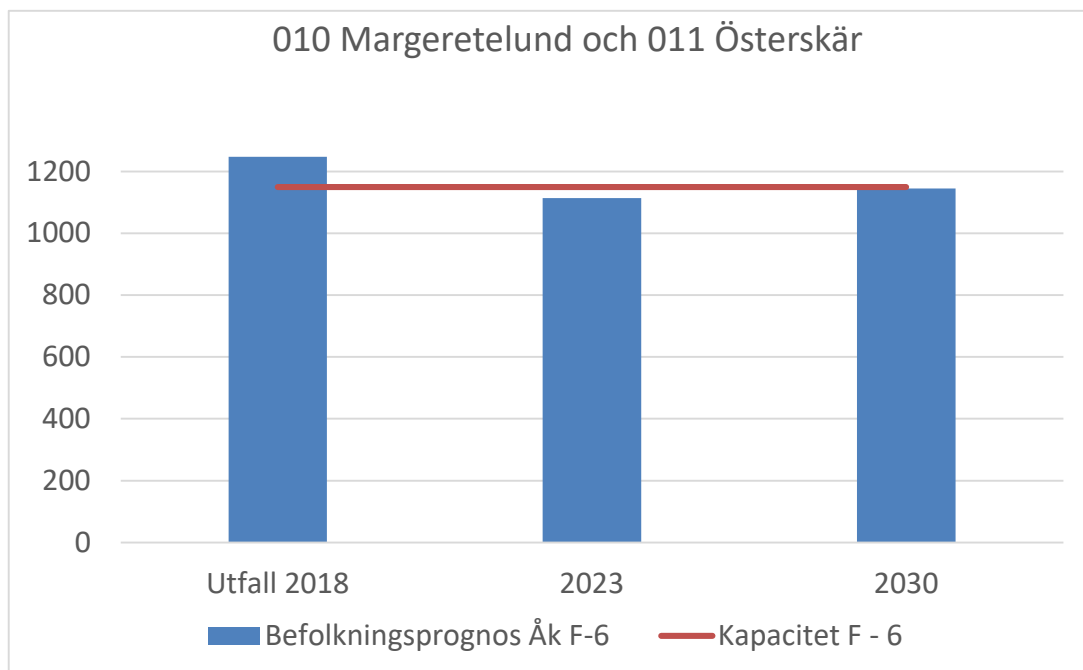

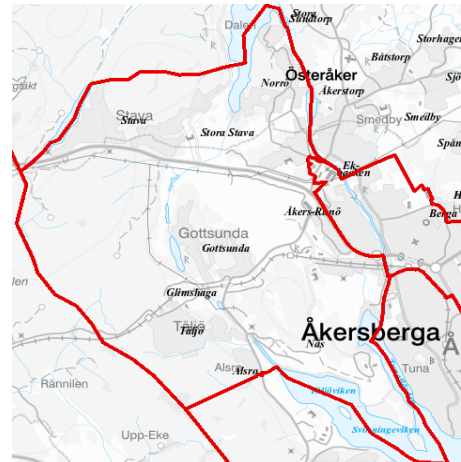
Diagram 21: Utfall 2018 och befolkningsprognos 2023 och 2030 samt befintlig kapacitet 2019.

Pågående planarbete: Östra Kanalstaden, etapp 2 – en skola

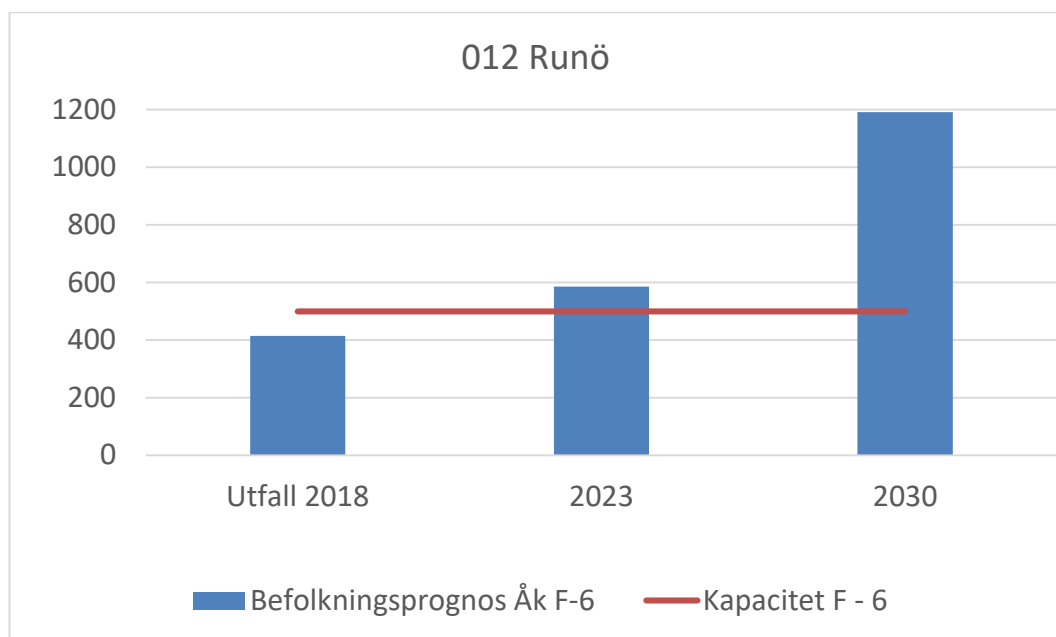
012 Runö

I Runö väntas omfattande omvandling och utbyggnad fram till 2030. Dagens drygt 400 barn i åldern 6-12 år väntas öka med knappt 800 barn i takt med utbyggnad. På kort sikt fram till 2023 väntas en ökning om ungefär 150 barn, framförallt kopplat till utbyggnad av Täljöviken, starten av Hagby Äng och Kulle samt sista etappen av Fredsborg. I den förväntade ökningen om 800 barn till 2030 ingår dock projektet Näsängen vars detaljplan är uppriven. Projektet har påverkan på prognosen från 2023 till 2030.

Kapacitet i befintlig skola: ca 500 platser genom nybyggnation av Fredsborgsskolan F - 6

Diagram 22: Utfall 2018 och befolkningsprognos 2023 och 2030 samt befintlig kapacitet 2019.

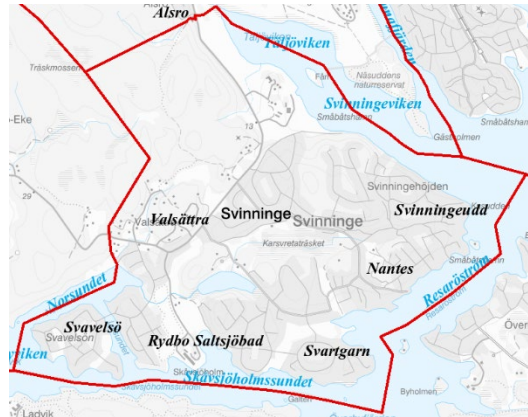
Pågående detaljplanearbete:

Näsängen, en skola

Västra kanalstaden en skola

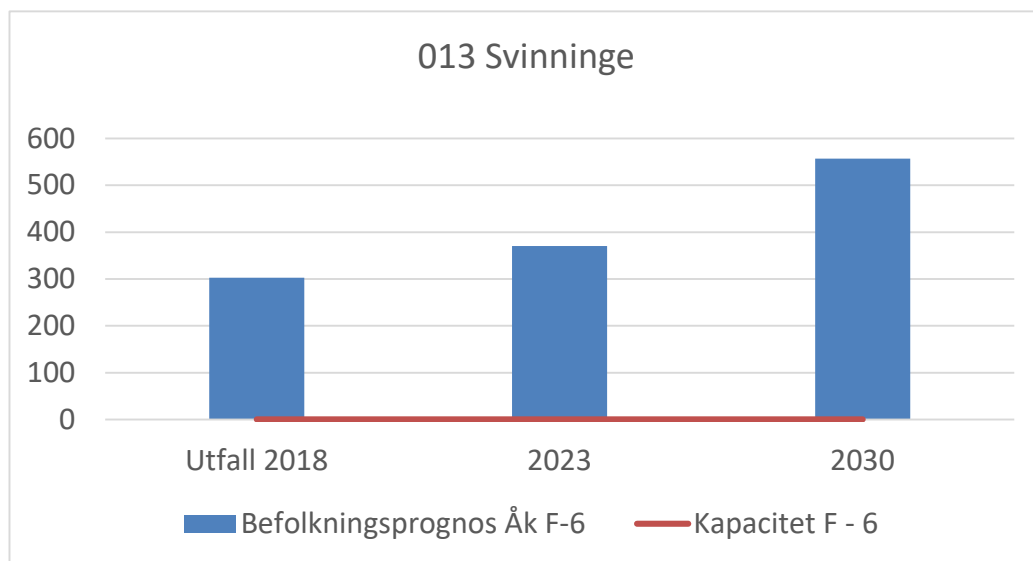
013 Svinninge

I Svinninge bor det 300 barn i åldern 6-12 år. På kort sikt fram till 2023 väntas barnen öka med ett 70-tal barn. Vid prognosens slut väntas det bo drygt 550 barn i Svinninge, vilket är en ökning om 250 barn jämfört med idag. Svinninge är ett område under omvandling, vid 2030 väntas ungefär 60 procent av barnen bo i nyetableringar. Utbyggnad vid Björnhammar, Boda Gård, Valsättra och Skåvsjöholm har påverkan på prognosen liksom styckebyggnationer i området.

Kapacitet: Ingen skola i området.

Diagram 23: Utfall 2018 och befolkningsprognos 2023 och 2030 samt befintlig kapacitet 2019.

Pågående detaljplaneläggning:

Skåvsjöholm etapp 2, en skola

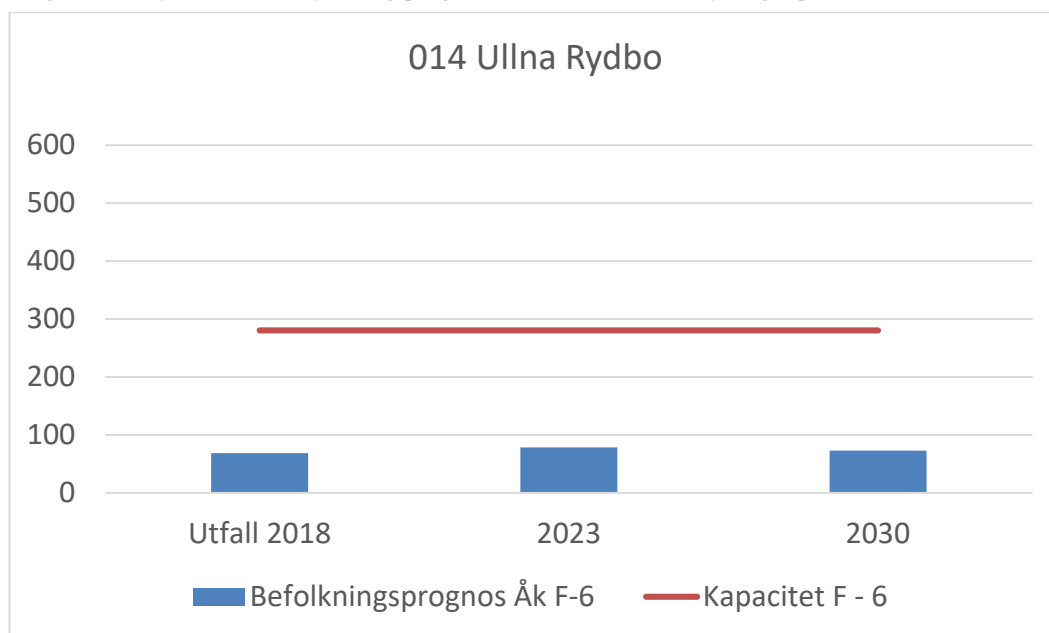
014 Ullna Rydbo

I Ullna-Rydbo bor det ett 70-tal barn i 6-12 års ålder 2018. Under hela prognosperioden tros det vara mellan 70 och 80 barn i området. Från 2025 har enstaka byggprojekt påverkan på prognosen.

Kapacitet i befintliga skolor: ca 280 platser, överskott på platser.

Diagram 24: Utfall 2018 och befolkningsprognos 2023 och 2030 samt befintlig kapacitet 2019.

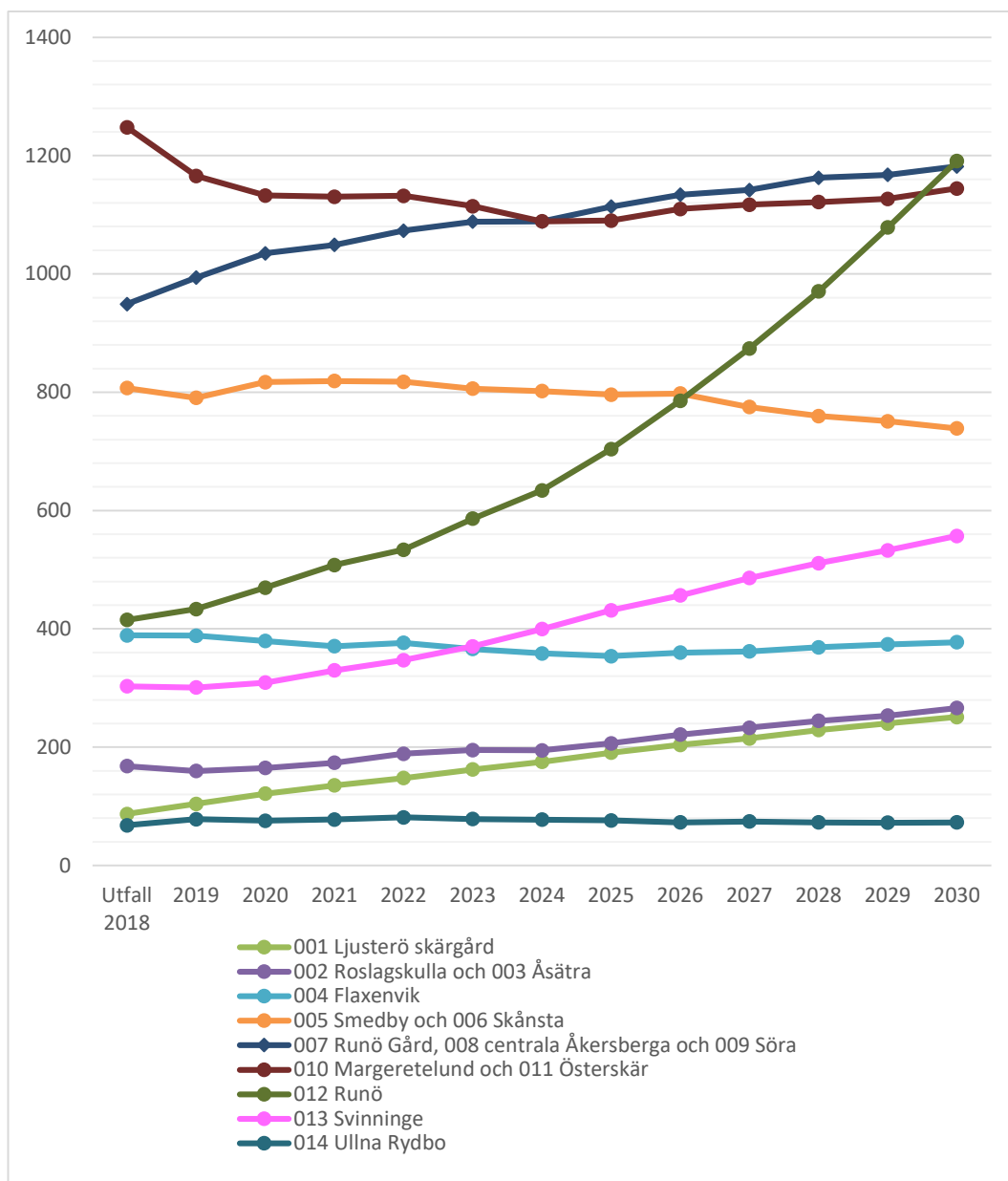

Översiktlig strategisk planering på längre sikt:
Områden intill Roslagsbanan

5.2 Befolkningsprognos 6-12 år

I diagrammet nedan visas befolkningsutveckling i åldersgruppen 6 – 12 år i kommunens delområden. Liksom i förskolan är utvecklingen stark i *Runö*, *Svinninge* och *centrala Åkersberga* men beroende av att nyetablering kommer till stånd inom perioden.

Diagram 25: Befolkningsutveckling barn 6-12 år per område utfall 2018 samt prognos 2019-2030

Tabell 4: Befolkningsutveckling 6 – 12 år i befintlig bebyggelse samt nybyggnation, utfall 2018 samt prognos prognosår 2030

	Utfall 2018	Prognos 2030	Varav i befintlig bebyggelse år 2030	Varav i nyproduktion år 2030	Befolkning i nyproduktion 2030 (%)	Ökning mellan 2018 och 2030
001 Ljusterö skärgård	87	251	123	128	51%	164
002 Roslagskulla 003 Åsättra	168	266	172	94	35%	98
004 Flaxenvik	389	377	307	71	19%	-12
005 Smedby 006 Skånsta	807	739	686	53	7%	-68
007 Runö Gård, 008 centrala Åkersberga 009 Söra	949	1182	900	282	24%	233
010 Margeretelund 011 Österskär	1248	1145	974	170	15%	-103
012 Runö	415	1191	296	895	75%	776
013 Svinninge	303	557	229	328	59%	254
014 Ullna Rydbo	68	73	61	11	16%	5
Totalsumma	4434	5781	3747	2033	35%	1347

5.3 Sammanfattning - lokalbehov grundskola F-6

I Österåkers kommun fanns i slutet av 2018 ungefär 4 400 folkbokförda barn i åldern 6-12 år. Under 2019 väntas marginellt färre barn i 6-12 års ålder för att sedan öka kontinuerligt under hela prognosperioden. Fram till 2030 beräknas en ökning med 1 350 barn jämfört med 2018 och ungefär en tredjedel av barnen förväntas 2030 bo i nyproduktion. Det bedöms finnas en total kapacitet i kommunen till och med läsåret 2022/23 i årskurs F - 6. Behovet av utbyggnad har starkt samband med i vilken takt nybyggnation sker.

Ökningen av barnen varierar i hög grad mellan kommunens delområden. I många skolor finns barn från flera olika områden, dvs. inte bara barn som är bosatta i närområdet, vilket både kan bero på fritt val av skola och tillgång av platser. Det kan konstateras att det under prognosperioden kommer ske en förskjutning av befolkningsutvecklingen med en risk för överkapacitet i vissa områden där det idag finns befintliga skolor.

De områden där det förväntas finnas behov av nya skolor är främst *Runö* och *Svinninge*. I dessa kommundelar finns idag bara en skola. Även på *Ljusterö* väntas en ökning av antalet barn, men *Ljusterö* skola bedöms ha en kapacitet för att möta en del av ökningen.

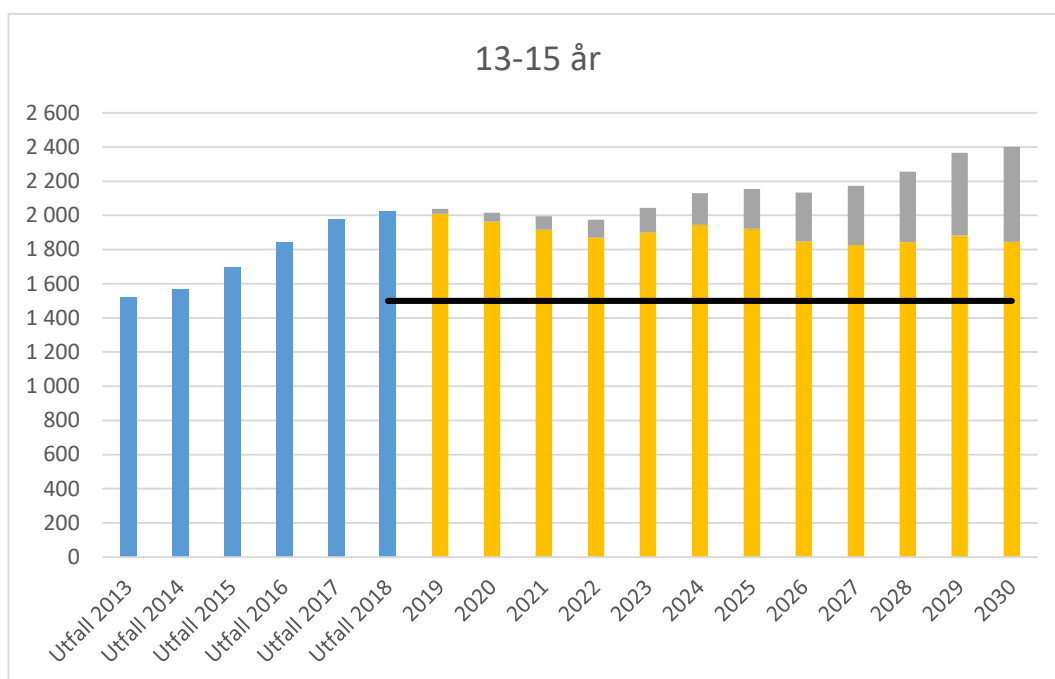
Margretelund och Österskär har på sikt minskat antal barn i åldersgruppen och inget behov av utbyggnad. I *Roslags Kulla och Åsättra* finns fler barn än kapacitet men nyttjandegraden är relativt låg i befintlig skola. I *Flaxenvik* minskar barnantalet på sikt liksom i *Smedby och Skånsta*. I dessa områden bedöms det finnas kapacitet som täcker behovet.

6. Befolkningsprognos 13-15 år (högstadiet)

I kommunen finns 2019 drygt 2 000 folkbokförda barn i åldern 13-15 år. Under de senaste fem åren har åldersgruppen ökat med ungefär 500 barn. De kommande fem åren väntas antalet barn i högstadieåldern fluktuera kring 2 000 barn. Vid prognosperiodens slut väntas barn i högstadieåldern ha ökat till 2 400, dvs. en ökning med 400 barn jämfört med 2018. I dagsläget finns ungefär 1 500 platser i högstadiet i kommunen. Ungefär 25 procent av barnen går i skolor utanför kommunen.

I diagrammet nedan framgår antal barn i åldersgruppen 13-15 år till och med 2030. Den grå delen av staplarna visar antal barn i nybyggnation. Befolkningsökningen har på sikt starkt samband med bostadsbyggande.

Diagram 26: Antal barn 13 – 15 år, utfall år 2013-2018 samt befolkningsprognos 2019-2030, prognos uppdelad efter barn i befintlig bebyggelse respektive nyproduktion. Kapacitet i befintlig verksamhet 2019.

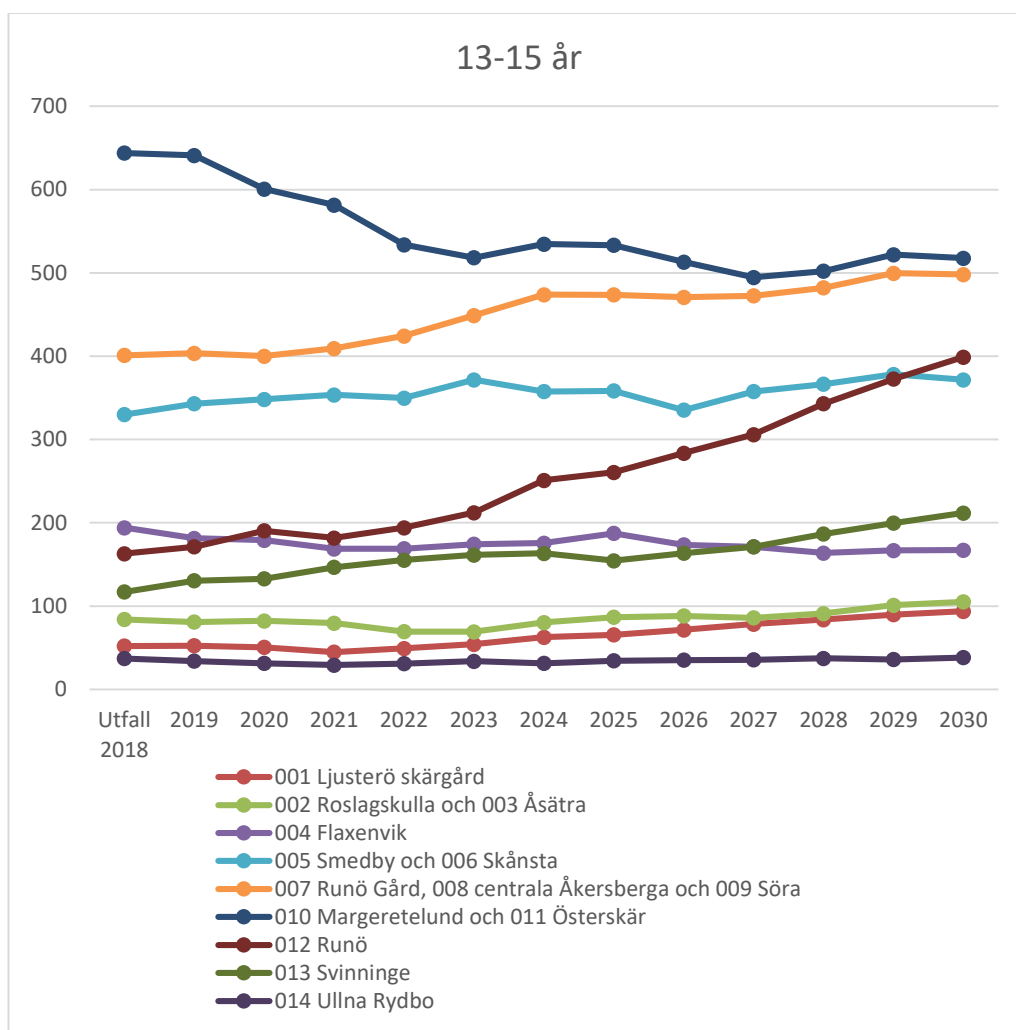

6.1 Lokalbehov grundskola åk 7-9

I diagrammet nedan framgår prognostiserad befolkningsutveckling i åldern 13-15 i olika delområden i kommunen. Främst ökar befolkningen i *Runö, Runö gård, Söra och centrala Åkersberga*. Under den senare delen av prognosen ökar antalet även i *Svinninge*, medan en minskning sker i *Margretelund/Österskär*.

I högstadiet är eleverna rörligare och val av skola sker inte i samma utsträckning efter närhetsprincipen som i de lägre åldrarna. Högstadieskolor behöver därför inte planeras i samtliga områden. Om samtliga elever skulle ha önskemål om en plats i kommunen saknas utrymme i nuvarande bestånd. *Runö gård, centrala Åkersberga och Söra* samt i *Margretelund/Österskär* är områden där det saknas platser i högstadiet givet att fler elever stannar i kommunen. En centralt placerad högstadieskola skulle kunna täcka behovet för elever från dessa områden.

Diagram 27: Befolkningsutveckling barn 13-15 år per område utfall 2018 samt prognos 2019-2030

7. Osäkerhetsfaktorer och konsekvenser

Det finns osäkerheter i såväl prognoser (befolkning, antalet nyanlända m.m.) som tidplaner för planläggning och genomförande. Denna osäkerhet hanteras genom att denna plan uppdateras. Tidig information och dialog med privata exploatörer är också viktigt.

Ytterligare en osäkerhetsfaktor i planeringen av förskolor och skolor är kopplad till den privata marknaden som har stor påverkan på behovet och planeringen av ytor och lokaler. Även det fria valet av förskola och skola inom och utanför kommunen, påverkar planeringen.

Vid kommande bebyggelseprojekt ska plan för utbyggnad av förskolor och skolor beaktas samt dialog föras mellan utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och ekonomienheten i planerings- och genomförandeskedet. Beslut om utbyggnad förutsätter särskilt beslut avseende finansiering.

Den befolknings- och bebyggelseutveckling som förutspås förutsätter ökade kommunala investeringar i förskolor och skolor. Beslut om planläggning och strategiska markförvärv behöver genomföras i tidigt skede för att säkerställa behovet på både kortare och längre sikt. Det behöver även byggas en infrastruktur som stödjer utbyggnaden, finnas en utbyggd kollektivtrafik samt god tillgång till lekplatser, idrotts – och rekreationsytor.

Bilaga I. Prognossäkerhet

I prognoser finns alltid en viss osäkerhet och man kan aldrig vänta sig att prognosen ska slå in exakt. Prognosfelet ökar för varje år med prognoshorizonten då fel i början av prognosen följer med och fortplantas under senare år. Det är också i allmänhet olika svårt att göra bra prognoser för olika åldersgrupper. I åldrar där det i större utsträckning sker förändringar i livet än i andra åldrar är prognosfelen större. Faktorer som leder till sådana förändringar är fruktsamhet, flyttningsbenägenhet och dödlighet. Det kan finnas flera orsaker till de fel som uppkommer. Antagandena kan vara oriktiga, modellen kan vara felaktig, det kan bli avvikelser i planeringen, exempelvis kan ett bostadsbyggande bli försenat eller tidigarelagt. Även om modellen vore fullkomlig, all utveckling gick enligt planerna och vi kände till alla sanna värden för folks flyttbenägenhet, fruktsamhet och död så skulle det ändå kunna bli fel i prognosen på grund av slumpen.

Osäkerhet i prognoser kan klassificeras i följande typer av fel:

Slumpfel

Slumpfelet är det prognosfel som bara beror på slumpen och ingenting annat. Även om vi allvetande visste den sanna fruktsamheten, dödligheten och flyttriskerna skulle prognosen ändå innehålla fel på grund av slumpen. Slumpfelet kan approximativt beräknas och är den minsta felmarginal som det någonsin går att få för en prognos.

Fel i antaganden

Om de antaganden som gjorts för födda, döda och flyttade inte inträffar i verkligheten ökar prognosens osäkerhet. Här finns två typer av fel som kan inträffa. Den första typen är fel i nivåer, det vill säga fel antal som flyttar ut eller in. Denna typ av fel påverkar främst befolkningens storlek, men kan även påverka åldersstrukturen då det inte är samma åldrar som flyttar in som ut ur kommunen. Den andra typen av fel är åldersspecifika antaganden som utflyttningsrisker, inflyttningsandelar, dödsrisker och fruktsamhet. Fel i dessa påverkar främst åldersfördelningen i befolkningen. Betydelsen av avvikelser från antagandena kan uppskattas med känslighetsanalyser, t ex konsekvensanalyser av olika fruktsamhetsantaganden.

Fel på grund av planavvikelser

I befolkningsprognosen görs en prognos för befolkningen i framtida nyproduktion. Den bygger på en uppskattning av när bostäder enligt planerna beräknas bli färdiga för inflyttning. Om det i praktiken sker en tidsförskjutning i genomförandet uppstår en skillnad mellan utfall och prognos. Detta fel ska inte lastas prognosmodellen men kan vara en viktig förklaring till varför prognosen inte slår in.

Modellfel

Prognosfel kan uppstå om prognosmodellen är felaktig i något avseende. Befolkningsprognosen för Österåkers kommun är framtagen av Sweco och de har en lång tradition när det gäller metodutveckling inom området befolkningsprognoser och arbetar kontinuerligt med förbättringar av metod och modell för att ligga i framkant.